

Nils Petter Aspvik, Stig Arve Sæther og Jan Erik Ingebrigtsen

Oppvekst i bygder

Ungdom i Sør-Trøndelag 2012

NTNU
Samfunnsforskning AS
Senter for idrettsforskning

Nils Petter Aspvik, Stig Arve Sæther, Jan Erik Ingebrigtsen

Oppvekst i bygder

Ungdom i Sør-Trøndelag 2012

NTNU Samfunnsforskning AS
Senter for idrettsforskning

Trondheim, april 2012

Samfunnsforskning AS Senter for idrettsforskning Avdeling: Postadresse: NTNU Dragvoll 7491 Trondheim Besøksadresse: Dragvoll Alle 38, 7049 Tr.heim Telefon: 73 59 63 00 Telefaks: 73 59 66 24 E-post: kontakt@samfunn.ntnu.no www.samforsk.no Foretaksnr. NO 986 243 836		Rapport	
		TITTEL: Oppvekst i bygder Ungdom i Sør-Trøndelag 2012	
		FORFATTERE Nils Petter Aspvik, Stig Arve Sæther, Jan Erik Ingebrigtsen	
		OPPDRAGSGIVER Senter for idrettsforskning	
RAPPORT 2012	GRADERING Åpen		
ISBN 978-82-7570-264-5 (trykk) 978-82-7570-265-2 (web)		PROSJEKTNR. 1141200	ANTALL SIDER OG BILAG 65
PRIS Kr 100,-		PROSJEKTLEDER Jan Erik Ingebrigtsen	KVALITETSSIKRET AV Nils Petter Aspvik
SAMMENDRAG I denne rapporten fokuseres det på det på hvordan ungdom i Sør-Trønderske bygder opplever sitt eget oppvekstmiljø generelt, med særlig vekt på skole og fritidsaktiviteter. De unges fysiske aktivitetsnivå, deres idrettsdeltakelse, deres forhold til rusmidler og deres framtidstanker blir presentert. Resultatene bygger på de unges svar i et standardisert spørreskjema. Store deler av spørreskjemaet ble benyttet i tilsvarende undersøkelse i 1996, 2001, 2006 og 2011. Spørreskjemaet er utviklet over flere år og henter tema og spørreformuleringer fra nasjonale og internasjonale undersøkelser. Rapporten omhandler i all hovedsak data fra undersøkelsen gjort i 2011, men det er supplert med data fra tidligere undersøkelser, for å danne et bilde av utviklingen. Totalt svarte 1289 ungdommer i 2011. Dette er en svarprosent på 67. I korte trekk viser ikke rapporten bare at det er stabile forhold over tid. Variasjonene mellom de ulike geografiske lokaliseringene er små. I rapporten ser man at ungdommen har en god trivsel både på skole, trening og under konkurranse. Deltagelsen i den organiserte idretten går noe ned med økt alder, men på tross av dette ser den fysiske aktivitetsmengden ut til å være stabil. Andelene som bruker rusmidler (røyk, snus og alkohol) 1 dag i uka eller oftere er små, hvor både røyk, snus og alkohol plasserer seg mellom sjelden og aldri i gjennomsnitt. Opplevelsene rundt bomiljø er i grove trekk positive - majoriteten mener at bomiljøet er en fin oppvekstplass. Opplevelsen er derimot mer delt rundt fritidstilbud og jobbtilbud. Den positive opplevelsen reflekteres i ungdommenes tanker rundt sin framtid i bomiljøet, hvor en av fire mener de vil bli boende i sitt bomiljø, en av tre mener de vil flytte for så å komme tilbake, mens kun en av ti tror de vil flytte bort for godt. I rapporten er det små variasjoner mellom kjønn, bomiljø og utvikling over tid. På noen spørsmål ser vi store endringer med alderen.			
STIKKORD	NORSK	ENGELSK	
	Ungdom og oppvekst	Youth and adolescence	
	Skole og utdanning	School and education	
	Fysisk aktivitet og idrett	Physical activity and sports	
	Rusmidler (Røyk, snus og alkohol)	Intoxication (Smoke, snuff and alcohol)	

Forord

I prosjektet ”Oppvekst i bygder” er det samlet data i år 1996, 2001, 2006 og 2011, noe som gir oss et unikt bilde på utviklingen i bygder i et 15-årsperspektiv. Vi vil først og fremst takke de over 7000 ungdommene som har bidratt til et flott datasett om hvordan det er å vokse opp i bygder fra 1996 og fram til 2011. Vi vil også takke kommunene og skolene som har gitt oss anledning til å gjennomføre undersøkelsen i skoletiden.

Denne rapporten er i hovedsak knyttet til datainnsamlingen som ble gjennomført høsten 2011. Da ble datainnsamlingen gjennomført i fem kommuner, på ti ungdomsskoler og to videregående skoler. Alle aktuelle skoler i de fem utvalgte kommunene takket ja til å delta i denne datainnsamlingen. Totalt svarte 1289 elever på spørreskjemaet, noe som utgjør 67 % av elevene ved de tolv skolene. På ungdomsskolene svarte 846 elever, og på de videregående skolene svarte 443 elever.

Selv om det i rapporten hovedsakelig fokuseres på svarene fra 2011, trekkes det også inn resultater som viser utviklingen de siste 15 år. Resultatene fra Sør-Trøndelag blir også sett i forhold til andre undersøkelser.

I denne rapporten fokuseres det på hvordan ungdommene opplever sitt eget oppvekstmiljø generelt og med særlig vekt på skole og fritidsaktiviteter. De unges fysiske aktivitetsnivå, idrettsdeltakelse, forhold til rusmidler og framtidstanker blir presentert.

Rapporten er organisert i tre deler. I første del presenteres resultater fra Sør-Trøndelag samlet. I andre del presenteres resultatene fra hver av de syv delutvalgene - fem kommuner (grunnskolene) og de to videregående skolene. I tredje del presenteres bygder i perspektiv – bygder i forhold til trondheim og bygder i forhold til nasjonale studier.

Trondheim 19.4.2012

Nils Petter Aspvik

Stig Arve Sæther

Jan Erik Ingebrigtsen

Innhold

1 Innledning	5
2 Metode	7
2.1 Utvalget 2011	7
2.2 Analyse og presentasjon	8
3 Resultater	11
3.1 Opplevd oppvekstmiljø	11
3.2 Skoleforhold	15
3.3 Fritidsaktiviteter	19
3.4 Fysisk aktivitet og idrettsdeltakelse	22
3.5 Rusmidler	29
3.6 Framtidstanker	33
4 Delutvalgene	37
4.1 Delutvalg 1	38
4.2 Delutvalg 2	41
4.3 Delutvalg 3	44
4.4 Delutvalg 4	47
4.5 Delutvalg 5	50
4.6 Delutvalg 6	53
4.7 Delutvalg 7	56
5 Bygder i perspektiv	59
5.1 Sammendrag	59
5.2 Bygder i forhold til Trondheim	60
5.3 Bygder i forhold til nasjonale studier	61
Referanseliste	67
Spørreskjema	

1 Innledning

I denne rapporten fokuseres det på hvordan ungdommene opplever sitt eget oppvekstmiljø generelt, og med særlig vekt på skole og fritidsaktiviteter. De unges fysiske aktivitetsnivå, idrettsdeltakelse, forhold til rusmidler og framtidstanker blir presentert.

Resultatene bygger på de unges svar i et standardisert spørreskjema. Store deler av spørreskjemaet ble benyttet i tilsvarende undersøkelser i 1996, 2001 og 2006. Spørreskjemaet er utviklet over flere år og henter tema og spørreformuleringer fra nasjonale og internasjonale undersøkelser.

Det skjer store endringer fra elevene går på ungdomsskolen til de avslutter videregående skole. Dette gjelder alle forhold som blir tatt opp i denne rapporten. Noe forenklet kan en si at de unges opplevelse av oppvekstmiljøet, aktiviteter og framtidstanker i stor grad blir påvirket av deres alder. Samtidig ser vi store individuelle forskjeller. Mange av dem skyldes personlige og sosiale forhold som ikke er tatt opp i denne rapporten, hvor vi fokuserer på de store linjene.

Undersøkelsen viser relativt små forskjeller mellom kommunene og skolene, når vi ser på jevngamle elever. Når vi sammenligner med andre studier ser vi også at ungdom fra bygdene i Sør-Trøndelag stort sett er lik annen ungdom i Norge. I media har det ved flere anledninger vært fokusert på ungdomsproblemer, med en underliggende forståelse av at det var bedre før. Undersøkelsen viser derimot relativt små endringer fra 1996 og fram til 2011. Den største endringen de siste 15 årene er knyttet til at internett og digitale verktøy har fått en stor plass i hverdagen.

Denne undersøkelsen viser at de fleste ungdommene i bygdene i Sør-Trøndelag har det bra, er aktive og har positive framtidstanker.

2 Metode

Datainnsamlingen er gjennomført i skoletiden, høsten 2011. Det er benyttet et omfattende spørreskjema som elevene brukte rundt en skoletime på å besvare. For elevene i ungdomsskolen er det innhentet tillatelse fra foresatte. Den praktiske datainnsamlingen er organisert av den enkelte skole eller lærer. Det var frivillig for elevene å delta i undersøkelsen. De utfylte skjemaene er samlet klasse for klasse eller skole for skole, og sendt inn for bearbeiding.

Resultatene bygger på de unges svar i et standardisert spørreskjema. Store deler av spørreskjemaet ble benyttet i tilsvarende undersøkelse i 1996, 2001 og 2006. Spørreskjemaet er utviklet over flere år og henter tema og spørreformuleringer fra nasjonale og internasjonale undersøkelser. I 1996 og 2001 deltok seks kommuner i undersøkelsen, men fra 2006 ble utvalget begrenset til fem kommuner. Det samme utvalget danner grunnlaget for utvalget i 2011. Alle de fem kommunene, alle de ti aktuelle ungdomsskolene og de to videregående skolene svarte positivt til å delta i undersøkelsen i 2011.

2.1 Utvalget 2011

Undersøkelsen er gjennomført i fem kommuner. To av kommunene ligger på kysten og har rundt 1000 innbyggere hver, to kommuner er i innlandet og har rundt 5000 innbyggere, mens den største kommunen er nabokommune til Trondheim og har over 10000 innbyggere. I de to mellomstore kommunene er det samlet data i videregående skoler. Det er flest elever i ungdomsskolen som har svart på spørreskjemaet. Dette skyldes at innsamlingen er gjennomført i fem kommuner, mens datainnsamlingen i videregående skole er gjennomført i to kommuner.

Totalt svarte 1289 elever på spørreskjemaet, 846 elever i ungdomsskolen og 443 i videregående skole. Dette utgjør 67 % av elevene ved de tolv skolene. Gutter og jenter er like godt representert i utvalget, med 654 jenter (50,9 %) og 630 gutter (49,1 %).

I tabellen nedenfor presenteres antall informanter for hvert alderstrinn.

Tabell 2.1: Antall informanter, etter alderstrinn.

Fødselsår	Frekvens	Prosent
1998 (8. klasse ung.skole)	292	23,0
1997 (9. klasse ung.skole)	247	19,4
1996 (10. klasse ung.skole)	250	19,7
1995 (1.Vgs)	181	14,3
1994 (2. Vgs)	149	11,7
1993 (3. Vgs)	120	9,4
←1993	31	2,5
Total	1289	100,0

I tabellen ser vi at alle årsklasser fra 1993 til 1998 er godt representert i utvalget. Det er flest ungdommer i ungdomsskolealder. Dette skyldes at undersøkelsen er gjennomført i ungdomsskolene i fem kommuner, men undersøkelsen er gjennomført i to videregående skoler. I den videregående skolen er det avtagende antall svar med økende alder. Noe av dette skyldes at ikke alle elever gjennomfører tre år på videregående skole. Vi mener at utvalget er egnet til å beskrive hvordan ungdom i bygdene opplever oppvekstmiljøet.

2.2 Analyse og presentasjon

Denne rapporten er skrevet for at elever og ansatte i kommunene skal få et bilde på hvordan ungdom flest opplever miljøet, hvordan de trives, hva de bruker tiden til og hvilke tanker de har om framtiden. For å gjøre rapporten leseverdig for mange, er det lagt vekt på å presentere enkle uni- og bivariate analyser. Resultatene presenteres i hovedsak i form av tabeller, men noen resultater presenteres i figurer og i teksten.

Resultatene presenteres tematisk (kapittel 3). Første tema er opplevd oppvekstmiljø, deretter følger skoleforhold, fritidsaktiviteter, fysisk aktivitet og idrett, rusmidler og framtidstanker. For hvert tema presenteres noen utvalgte spørsmål fra spørreskjemaet. For hvert tema presenteres svarfordelingen til gutter og jenter og svafordelingen for elever i ungdomsskolen og elevene i videregående skole. Hvert tema avsluttes med utviklingstrekk fra 1996 og fram til 2011. Tabeller og figurer nummereres fortløpende, innenfor det enkelte kapittel.

For å gi alle muligheter til å se på resultater fra eget oppvekstmiljø, har vi i kapittel 4 valgt å presentere noen data fra hver enkelt kommune og fra hver av de to videregående skolene. Disse presenteres som 7 delutvalg. Selv om utvalgene er anonymisert, vil den enkelte kommune/skole få beskjed om hvilket delutvalg en tilhører. I analyse og presentasjon er det lagt stor vekt på at enkeltelever, klasser, skoler og kommuner ikke skal kunne gjenkjennes. Det vil derfor ikke bli opplyst om antall informanter for hvert delutvalg.

Det er viktig å minne om at noen av delutvalgene er små, slik at enkeltpersoner og tilfeldigheter kan påvirke resultatene relativt sterkt.

3 Resultater

I denne presentasjonen fokuseres det på hvordan de unge opplever oppvekstmiljøet generelt, skoleforhold, fritidsaktiviteter, fysiske aktivitet og organisert idrett, rusmidler, samt hvilke framtidstanker de har. For noen av de utvalgte variablene vil svarene bli fordelt mellom elever i ulike aldre, mellom gutter og jenter, og hvordan utviklingen har vært fra 1996 og fram til 2011.

3.1 Opplevd oppvekstmiljø

De aller fleste mener at oppvekstmiljøet er bra der de bor. Hele 92,5 % er enige i at det er et fint sted for barn å vokse opp på, og 83,4 % mener det er et fint sted å bo for unge mennesker.

Tabell 3.1: Holdning til hjemsted, sortert etter grad av enighet; prosentvis fordeling (N=1237- 1270)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Det er et fint sted for barn å vokse opp	49,0	43,5	4,7	2,8
Fritidstilbudet viktig for hvor godt du trives i kommunen	38,2	47,1	11,7	2,9
Det er et fint sted å bo for unge mennesker som meg	34,3	49,1	11,8	4,8
For få møtesteder for unge mennesker	18,5	51,0	24,5	6,0
Folk sladrer om alt mulig	23,1	41,6	25,5	9,9
Det er ikke nok å gjøre for unge mennesker	14,0	35,7	34,3	15,9
Mangler transport for å komme dit en ønsker	15,2	29,1	37,9	17,7
Det er ingen ting å gjøre her for unge mennesker	7,9	22,9	48,5	20,8
Det er for lite frihet til å være slik en ønsker	6,8	24,5	42,4	26,3
Mobbing og angrep på unge mennesker	2,9	19,2	51,5	26,5
Det er vanskelig å være seg selv her	3,8	12,9	47,7	35,6
Ungdomsgjenger er et problem her	2,4	10,0	49,1	38,6
Det er ikke trygt å gå ut om kvelden	5,7	9,4	32,0	52,9

Hovedinntrykket er at de unge er meget positive til eget oppvekstmiljø. Hele 92,5 % er enige i at det er et fint sted for barn å vokse opp på. Denne undersøkelsen viser at fritidstilbudet kan være en utfordring i bygder. 85,3 % er enige i at fritidstilbudet er viktig for hvor godt en trives, og 69,5 % mener det er for få møtesteder for ungdom. Svarene viser at mange mener det er for mye sladring (64,7 %). Dette er neppe et stort problem for de fleste, men noen (16,7 %) mener det er vanskelig å være seg selv i lokalmiljøet. Rundt 20 % opplever mobbing av unge mennesker, og i overkant av 10 % svarer at ungdomsgjenger er et problem og at det ikke er trygt å gå ut om kvelden.

Kjønnsforskjeller

I tabell 3.2 nedenfor ser vi at gutter og jenter i hovedsak opplever oppvekstmiljøet likt. De aller fleste mener at det er et fint sted å vokse opp, men det savnes møtesteder.

Tabell 3.2: Jenter og gutters holdning eget hjemsted; prosentvis fordeling (N=1237- 1270)

		Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Det er et fint sted å bo for unge mennesker som meg	Jenter	29,5	49,1	16,9	4,5
	Gutter	39,4	48,9	6,5	5,2
For få møtesteder for unge mennesker	Jenter	23,5	51,2	21,8	3,4
	Gutter	13,2	50,7	27,2	8,8
Det er for lite frihet til å være slik en ønsker	Jenter	7,9	27,1	44,3	20,7
	Gutter	5,7	21,8	40,4	32,1
Mobbing og angrep på unge mennesker	Jenter	2,2	23,4	55,5	18,9
	Gutter	3,7	14,6	47,3	34,3

I tabellen ser vi at det er noen flere gutter enn jenter som mener at bostedet er et fint sted å bo på for unge mennesker. Det er noen flere jenter enn gutter som mener det er for få møtesteder for unge mennesker. Vi ser også at det er noen flere gutter som er uenig i at det er for lite frihet til å være slik en ønsker. Det er også flere jenter enn gutter som er enig i at unge mennesker mobbes eller angripes på hjemstedet.

Aldersforskjeller

Det er ubetydelige aldersforskjeller knyttet til ungdommenes opplevd oppvekstmiljø.

Tabell 3.3: Holdning til eget hjemsted fordelt på alder; prosentvis fordeling (N=1237- 1270)

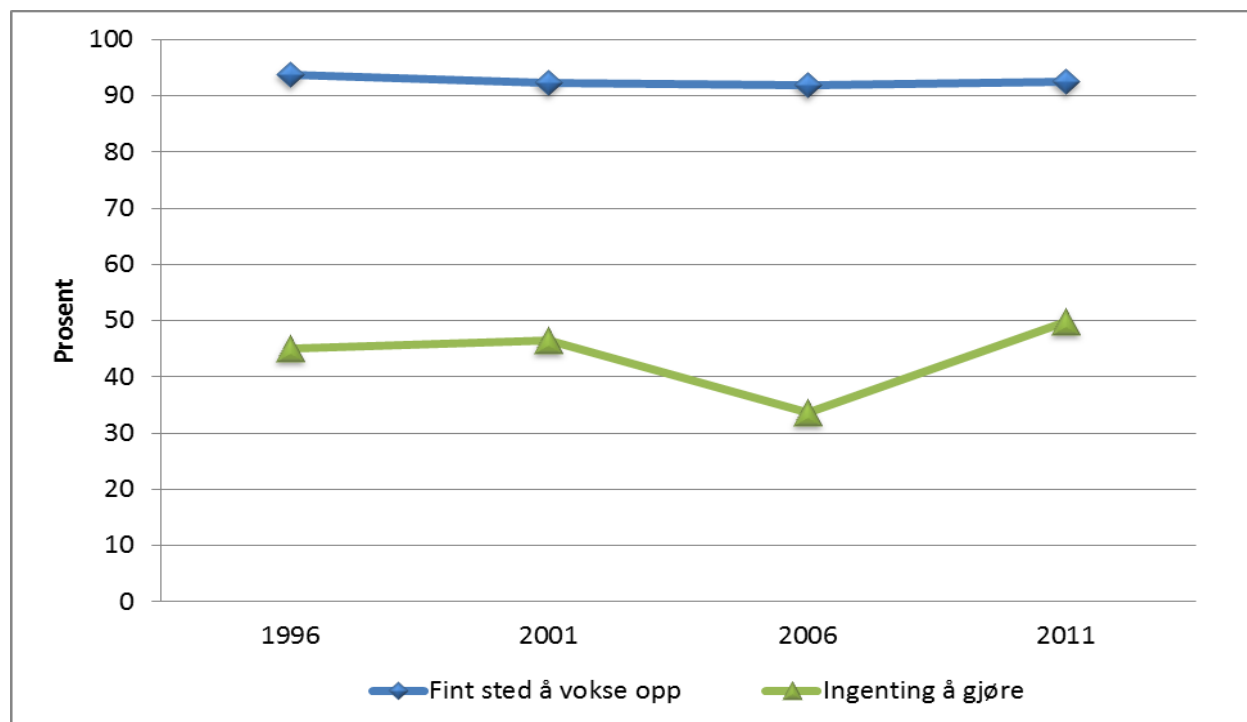
		Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Det er et fint sted å bo for unge mennesker som meg	13 - 15 år	35,4	50,8	9,6	4,3
	16 år →	31,6	47,5	15,4	5,5
For få møtesteder for unge mennesker	13 - 15 år	18,9	47,6	27,4	6,1
	16 år →	17,4	57,5	19,1	5,9
Det er for lite frihet til å være slik en ønsker	13 - 15 år	7,4	23,3	43,0	26,3
	16 år →	5,5	26,4	42,0	26,0
Mobbing og angrep på unge mennesker	13 - 15 år	3,0	18,9	52,3	25,9
	16 år →	2,5	18,9	51,2	27,4

Det er noen flere av de yngste som mener det er et fint sted å bo for unge mennesker, og litt større andel av de eldste som er enig i at det er for få møtesteder for unge mennesker. Når de yngste og eldste ungdommene svarer relativt likt på disse spørsmålene, kan dette tolkes som at oppvekstmiljøet er like godt tilpasset begge aldersgruppene. Svarene kan også tolkes som et uttrykk for at ungdom er positive, og flinke til å tilpasse seg miljøet.

Selv om flertallet er positive til oppvekstmiljøet, er det viktig å merke seg at i begge aldersgruppene er det mer enn 20 % som er enig i at unge mennesker angripes og/eller mobbes. I begge aldersgruppene er det over 30 % som opplever at det er for lite frihet til å være seg selv.

Utvikling fra 1996 til 2011

De unges opplevelse av eget hjemsted har vært stabil de siste 15 årene. Dette illustreres i figuren nedenfor, som viser andelen som er enige i at hjemstedet er et fint sted å vokse opp på og andelen som er enige i at det ikke er nok å gjøre for unge mennesker.

Figur 3.1: Opplevelse av eget hjemsted, fra 1996 til 2011.

Figuren viser at for de fire datainnsamlingene er andelen som er enige i at det er et fint sted å vokse opp på nesten identisk. Andelen som er enige i at det ikke er nok å gjøre er også stabil, selv om den er noe lavere i 2006 enn årene før og etter.

Det er stor grunn til å anta at den stabile opplevelsen av oppvekstmiljøet over 15 år i stor grad skyldes at oppvekstmiljøet er lite endret i perioden. Det store flertallet er generelt positive, men mange er enige i at det er for lite å gjøre. Selv om det er jevne tall over mange år, så er det i 2011 vi finner den største andelen som er enig i at det er ingenting å gjøre for unge mennesker. En kan også stille spørsmål ved om målsettingen bør være en stabil opplevelse av oppvekstmiljøet, eller om en ønsker å bedre oppvekstmiljøet for de unge.

3.2 Skoleforhold

I tabellen nedenfor presenteres de unges svar på noen av spørsmålene om skoleforhold. De aller fleste er positive til skolen. Nesten 90 % svarer at de trives på skolen. Mer enn 80 % av elevene jobber hardt på skolen og lærer interessante og nyttige ting på skolen. Det er grunn til å merke seg at 14,5 % har blitt plaget eller mobbet av andre elever.

Tabell 3.4: Skoleforhold; prosentvis fordeling (N=1235-1260)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Jeg trives på skolen	31,0	58,3	7,8	2,9
Jeg jobber hardt på skolen	17,6	64,4	16,3	1,6
Jeg lærer interessante og nyttige ting på skolen	18,4	62,2	15,3	4,0
Lærerne er interesserte og hjelpsomme	15,7	62,5	17,6	4,2
Jeg er glad når jeg kan være borte fra skolen	25,3	39,3	28,3	7,1
Jeg blir lei av lærere som forteller hva jeg skal gjøre	11,7	32,9	47,5	7,8
Jeg synes skolearbeidet er lett	4,9	32,7	53,3	9,1
Jeg har blitt plaget/mobbet av andre elever på skolen	2,5	12,0	28,9	56,5

I tabellen nedenfor presenteres trivsel i friminutt, kroppsøvingstimer og teoretiske timer.

Tabell 3.5: Trivsel i friminutt, kroppsøvingstimer og teoretiske timer. I prosent. (N=1250 – 1252)

	Svært god	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
Trivsel i friminuttene	47,5	41,1	8,9	1,4	1,0
Trivsel i kroppsøvingstimer	36,9	38,8	16,5	3,8	4,0
Trivsel i teoretiske timer	14,7	40,4	33,0	7,0	5,0

Elevene trives godt på skolen. Størst trivsel er det i friminuttene, hvor kun 2,4 % svarer at de trives dårlig eller svært dårlig. De fleste trives godt i kroppsøving, hvor det er 7,8 % som trives dårlig eller svært dårlig. I de teoretiske timene trives de fleste elevene godt (40,4 %) eller middels (33,0 %). Det er verd å merke seg at det er flere elever som trives svært godt i teoretiske enn de som trives dårlig eller svært dårlig.

Kjønnsforskjeller

I tabellen nedenfor ser vi at gutter og jenter opplever skolen veldig likt.

Tabell 3.6: Holdning til skole, fordelt på kjønn. I prosent. (N=1235-1260)

		Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Jeg trives på skolen	Jenter	32,8	59,0	6,1	2,2
	Gutter	29,1	57,6	9,7	3,6
Jeg lærer interessante og nyttige ting på skolen	Jenter	15,6	65,3	17,1	2,0
	Gutter	21,5	59,0	13,4	6,2

Det er en svak tendens til at jentene trives noe bedre enn gutten. På spørsmålet om en lærer interessante ting på skolen, ser vi at guttene benytter svært enig og svært uenig i større grad enn jentene.

I tabell 3.7 nedenfor ser vi at både guttene og jentene trives likt i friminuttene, men noe ulikt i kroppsøving og teoretiske timer.

Tabell 3.7: Gutter og jenters trivsel i friminutt, kroppsøvingstimer og teoretiske timer. (N=1250 – 1252)

		Svært god	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
Trivsel i friminuttene	Jenter	47,7	40,7	9,3	1,2	1,1
	Gutter	47,2	41,5	8,6	1,7	1,0
Trivsel i kroppsøvingstimer	Jenter	31,6	39,2	20,7	4,0	4,5
	Gutter	42,5	38,3	12,0	3,7	3,5
Trivsel i teoretiske timer	Jenter	14,1	45,1	32,5	5,6	2,8
	Gutter	15,5	35,3	33,4	8,5	7,3

Trivselen er også høy i kroppsøvingstimene, men vi ser at flere gutter (42,5 %) enn jenter (31,6 %) trives svært godt i kroppsøvingstimene. I de teoretiske timene trives jentene noe bedre enn guttene. Det er 59,2 % av jentene som trives godt eller svært godt i teoretiske timer. Blant guttene er det 50,8 % som trives godt eller svært godt i teoretiske timer.

Aldersforskjeller

Tabellen nedenfor viser at elever i ungdomsskolen og elever i videregående skole opplever skolen meget likt.

Tabell 3.8: Holdning til skole, fordelt på alder (N=1235-1260)

		Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Jeg trives på skolen	13 - 15 år	32,2	56,0	8,8	3,0
	16 år →	29,4	62,0	5,8	2,8
Jeg lærer interessante og nyttige ting på skolen	13 - 15 år	19,8	61,1	14,7	4,4
	16 år →	16,0	64,9	16,0	3,2

I tabellen nedenfor ser vi at trivselen i friminutter, kroppsøvingstimer og i teoretiske er nesten identiske for elever i ungdomsskolen og elever i videregående skole.

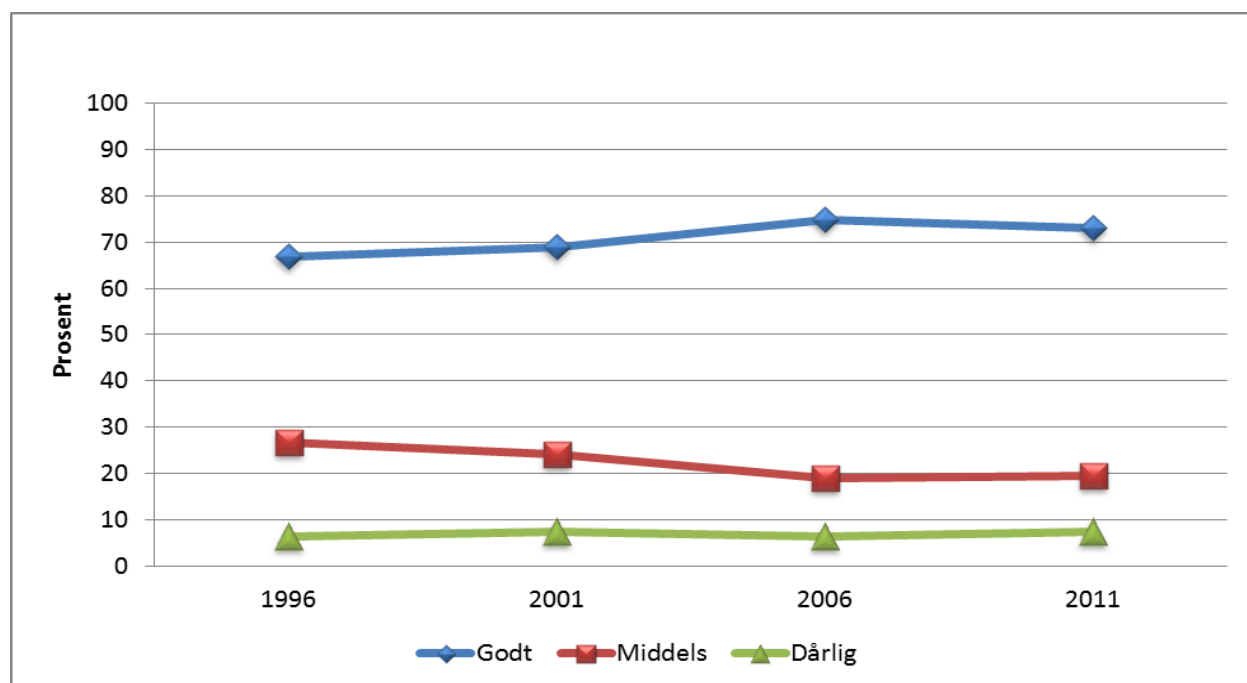
Tabell 3.9: Trivsel i friminutt, kroppsøvingstimer og teoretiske timer, etter alder (N=1250–1252)

		Svært god	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
Trivsel i friminuttene	13 - 15 år	48,7	38,7	9,5	1,7	1,4
	16 år →	45,8	44,7	8,2	0,9	0,4
Trivsel i kroppsøvingstimer	13 - 15 år	38,6	37,9	16,6	3,3	3,6
	16 år →	34,3	40,0	16,4	4,8	4,6
Trivsel i teoretiske timer	13 - 15 år	16,1	38,6	32,3	7,7	5,3
	16 år →	12,6	43,5	34,1	5,7	4,1

Det er ingen signifikante sammenhenger mellom alder og trivsel på skolen. Dette kan være et resultat av at elevene er flinke til å tilpasse seg skolens innhold. Når elevene begynner på videregående skole kan de velge både studieretninger og hvilken skole de skal gå på. Ungdom som velger å "hoppe av" videregående skole er ikke med i dette utvalget.

Utvikling 1996-2011

Elevenes trivsel på skolen har vært relativt høyt stabil de siste 15 årene. Dette kommer fram i figuren nedenfor.

Figur 3.2: Trivsel på skolen, 1996-2011.

Hovedinntrykket er at trivselen på skolen har vært jevn, men at det i 2006 og 2011 er flere elever som trives godt på skolen. Andelen som trives middels er redusert tilsvarende. Andelen som trives dårlig er stabil gjennom de femten årene fra 1996 til 2011.

Det er viktig å merke seg at flere opplever skolen positivt nå enn for femten år siden. Dette er positive tall som tyder på at utviklingen i skolen er positiv.

3.3 Fritidsaktiviteter

Ungdommene bruker mest tid på datamaskin. Datamaskiner har fått en sentral plass i de unges liv. På skole og til lekser, så vel som til kommunikasjon og spill. De aller fleste hører daglig på musikk. Rundt halvparten av elevene oppgir at de er på besøk hos venner, har venner på besøk og er ute sammen med venner to dager i uka eller oftere.

Tabell 3.10: Fritidsaktiviteter, prosentvis fordeling (N=1237- 1270)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Bruker datamaskin	0	0,8	1,0	10,0	88,2
Hører på musikk	0,2	1,4	2,9	12,7	82,7
Leser bøker, magasiner eller aviser	3,8	16,9	21,0	35,5	22,8
Er på besøk hos venner	0,9	15,6	32,7	37,9	12,9
Har venner på besøk	1,1	17,5	30,3	37,5	13,5
Er ute sammen med venner	2,5	21,4	24,7	34,7	16,7
Hjemme uten å gjøre noe spesielt	4,6	21,8	25,0	34,3	14,3
Deltar i idrettslag	38,5	9,7	10,8	22,7	18,2
Kino, konserter o.l	4,7	72,4	20,1	2,3	0,5
Spiser «ute» med venner	11,6	65,5	18,5	3,7	0,7
Spiller musikkinstrument	49,0	28,4	7,5	7,6	7,5
På dans/diskotek	38,7	45,4	12,9	2,3	0,8
Aerobic eller dansegruppe	76,0	9,6	8,7	5,4	0,3
Musikkorps	87,6	4,2	6,1	1,0	1,1

I tabellen ser vi at ulike aktiviteter har ulikt mønster. Bruk av datamaskin og lytting til musikk er en daglig aktivitet for de fleste. Kino og konserter er noe de fleste gjør sjelden eller en dag i uka. Halvparten spiller instrument , men det er stor spredning i hvor ofte de spiller. Deltakelse i idrettslag har et annet mønster. Det er mange som ikke deltar, samtidig som det er mange som deltar fire eller flere dager i uka. Deltakelse i idrettslag og fysisk aktivitet blir presentert mer utfyllende i neste kapittel (3.4).

Kjønnsforskjeller

Som det framgår i tabellen nedenfor, har jenter og gutter har relativt likt fritidsmønster.

Tabell 3.11: Fritidsaktiviteter, etter kjønn; prosentvis fordeling (N=1266- 1283)

		Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Bruker datmaskin	Jenter	0,0	0,3	0,5	9,3	89,9
	Gutter	0,0	1,3	1,8	10,7	86,3
Leser bøker, magasiner eller aviser	Jenter	0,8	12,3	21,7	37,2	28,0
	Gutter	7,1	21,7	20,3	33,5	17,4
Er ute sammen med venner	Jenter	1,7	21,9	25,3	34,8	16,3
	Gutter	3,4	20,8	24,2	34,6	17,1
Deltar i idrettslag	Jenter	38,3	9,9	11,9	22,5	16,9
	Gutter	38,1	9,6	9,8	23,0	19,5
Spiser ute med venner	Jenter	9,3	64,2	23,0	3,2	0,3
	Gutter	14,1	66,7	13,9	4,2	1,1
Spiller musikkinstrument	Jenter	49,3	30,0	7,4	6,9	6,3
	Gutter	48,7	26,6	7,7	8,4	8,5
Aerobic eller dansegruppe	Jenter	60,2	15,1	15,4	8,8	0,5
	Gutter	92,5	3,9	1,6	1,8	0,2

Tabellen viser at gutter og jenter i hovedsak har likt aktivitetsmønster. Det er størst variasjon mellom gutter og jenter når det gjelder deltakelse i aerobic eller dansegruppe. Hver fjerde jente (24,7 %) deltar i aerobic eller dansegruppe en dag i uken eller oftere, mens tilsvarende deltakelse blant guttene er 3,6 %. Jenter leser oftere enn gutter. Hele 28,0 % av jentene leser fire eller flere dager i uken, mens tilsvarende andel blant guttene er 17,4 %.

Det er ingen signifikant sammenheng mellom kjønn og deltakelse i idrettslag, men det er noen flere gutter enn jenter som deltar i idrettslag to eller flere dager i uken. Det er heller ingen signifikant sammenheng mellom kjønn og spilling av musikkinstrument, men det er noen flere gutter enn jenter som spiller to dager i uken eller oftere.

Aldersforskjeller

Lesing og samvær med venner ser ut til å være stabilt opp gjennom ungdomsårene, mens deltakelsen i noen fritidsaktiviteter endrer seg sterkt. Av aktivitetene som er med i denne undersøkelsen, ser vi størst endring i idrettsdeltakelsen.

Tabell 3.12: Fritidsaktiviteter, sortert etter hyppighet; etter alder; prosentvis fordeling (N=1266- 1283)

		Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Bruker datamaskin	13 - 15 år	0,0	0,6	1,5	13,6	84,2
	16 år →	0,0	0,4	0,2	4,4	95,0
Leser bøker, magasiner, aviser	13 - 15 år	4,0	17,4	19,9	36,1	22,6
	16 år →	3,4	15,5	23,3	34,2	23,7
Er ute sammen med venner	13 - 15 år	2,2	23,3	23,7	33,8	17,0
	16 år →	2,7	18,0	26,6	36,9	15,7
Deltar i idrettslag	13 - 15 år	30,6	10,8	11,5	24,7	22,4
	16 år →	51,4	8,0	9,7	19,5	11,4
Spiser ute med venner	13 - 15 år	15,3	70,7	10,8	2,9	0,3
	16 år →	4,8	57,6	31,1	5,0	1,5
Spiller musikkinstrument	13 - 15 år	42,9	29,5	10,1	10,0	7,4
	16 år →	57,7	27,5	3,4	4,0	7,5
Aerobic eller dansegruppe	13 - 15 år	76,4	10,0	8,6	4,9	0,1
	16 år →	74,9	9,1	9,1	6,3	0,6

Det er relativt sterk sammenheng mellom alder og idrettsdeltakelse. Hele 47,1 % av ungdomsskoleelevne deltar i idrettslag to dager i uken eller oftere. Blant elevene i videregående skole er det 30,9 % som deltar i idrettslag to eller flere dager i uken. Andelen som spiller musikkinstrument to eller flere dager i uken reduseres fra 17,4 % i ungdomsskolen til 11,5 % i videregående skole. Med økende alder er det en økning i andelen som spiser ute med venner. Av elevene i videregående skole er det 37,6 % som spiser ute med venner en gang i uken eller oftere, mens 14,0 % av ungdomsskoleelevne spiser ute med venner en gang i uken eller oftere.

3.4 Fysisk aktivitet og idrettsdeltakelse

De fleste ungdommene er fysisk aktive. Det er vanskelig å anslå hvor aktive de er, men hele 83,8 % er så aktive at de blir andpustne to dager i uken eller oftere. Nesten halvparten (49,2 %) trener eller konkurrerer i idrettslag to dager i uken eller oftere.

Tabell 3.13: Treningsaktiviteter; prosentvis fordeling (N=1259-1268)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Antall dager i uka; andpusten eller svett	0,7	3,5	12,3	44,2	39,4
Antall dager; 20 min. høyintensitet	3,4	7,0	18,7	41,4	29,5
Trener utenom idrettslag	13,2	18,8	25,6	27,7	14,8
Trener/konkurrerer i idrettslag	37,0	13,9	9,7	23,4	16,1
Trener på andre måter	9,6	24,4	27,6	23,7	14,8
Jogger	13,1	27,1	30,7	21,0	8,2
Sykler	18,9	32,6	19,6	15,1	13,7
Fotturer	16,1	35,3	26,4	13,3	8,9
Trener i treningsstudio	36,7	30,5	12,3	14,8	5,8
Går på ski (langrenn)	43,5	32,5	12,7	5,4	5,9
Dansetrening	75,1	9,7	8,8	5,3	1,1

Tabellen over viser at de unge trener på mange ulike måter. Dette kommer også til uttrykk når vi spør om hvilke idretter de deltar i, har sluttet med eller aldri drevet (tabell nedenfor). Listen over andre idretter er lang, med relativt få utøvere i hver av idrettene.

Tabell 3.14: Deltakelse i ulike idretter; prosentvis fordeling

	Har aldri drevet	Har sluttet	Deltar
Fotball (N=1264)	14,4	48,0	37,6
Ski (langrenn/alpint) (N=1238)	45,2	37,1	17,8
Håndball (N=1242)	45,8	41,9	12,3
Annen (N=599)	3,7	35,4	60,9

Elevene er også spurt om hvorfor de trener, og hvordan de vurderer egen form. Nesten alle (94,0 %) er enige i at fysisk aktivitet er viktig for helsen som voksen. I tabellen nedenfor ser vi også at 89,9 % mener at vennskap er viktigere enn å vinne. I tabellen ser vi også at i underkant av 70 % er enige i at de er i god form, at de trener for å bli flinke i idrett og at de er flinke i idrett. Det er relativt få som er enig i at de er i dårlig form (23,7 %) og at de ikke trener (15,3 %).

Tabell 3.15: Årsaker til trening og vurdering av egen form; prosentvis fordeling. (N= 1236-1258)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Fysisk aktivitet er viktig for min helse som voksen	46,7	47,3	5,0	1,0
Vennskap med andre er viktigere enn å vinne	50,3	39,6	7,3	2,8
Jeg er i svært god form	19,6	48,4	28,3	3,8
Jeg trener for å bli flink i idrett	28,8	36,7	24,2	10,3
Jeg er flink i idrett	21,8	47,0	22,1	9,1
Jeg trener for å være sammen med venner	7,7	36,4	43,3	12,6
Jeg trener fordi utseendet er viktig for meg	13,9	38,5	38,1	9,6
Jeg er i dårlig form	5,4	18,3	42,2	33,9
Jeg trener ikke	4,1	11,2	31,9	52,8

I tabellen under ser vi at de fleste trives godt i idretten. På treninger er det 84,2 % som trives godt eller svært godt. I idrettskonkurranser er det 65,3 % som trives godt eller svært godt.

Tabell 3.16: Trivsel på trening og i konkurranser. (N=1171-1224)

	Svært god	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
På trening	54,3	29,9	9,9	2,8	3,1
I idrettskonkurranser	38,4	26,9	16,7	8,5	9,5

De fleste trives godt på trening, men andelen som trives i konkurranser er lavere. Sterk konkurransefokusering i idretten kan derfor bidra til at noen velger å avslutte deltakelsen.

Kjønnsforkjeller

Gutter og jenter er omtrent like fysisk aktive og like aktive i idrettslag. Det er noen flere gutter enn jenter som trener mer enn tre dager i uken, og det er noen flere gutter som trener i idrettslag mer enn en dag i uka. Dette kommer fram i tabellen nedenfor.

Tabell 3.17: Treningshyppighet, etter kjønn; prosentvis fordeling. (N=1258-1265)

		Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Dager i uka andpusten eller svett	Jenter	0,8	3,7	12,8	47,0	35,7
	Gutter	0,6	3,2	11,7	41,3	43,2
Trener/konkurrerer i idrettslag	Jenter	38,8	13,7	11,5	20,9	15,1
	Gutter	35,0	14,2	7,8	26,1	16,9
Trener i treningsstudio	Jenter	36,4	30,5	13,6	15,5	4,0
	Gutter	36,8	30,6	10,9	14,1	7,7
Går på ski (langrenn)	Jenter	40,5	37,7	12,7	4,5	4,5
	Gutter	46,5	27,2	12,6	6,3	7,3

Selv om gutter og jenter er omtrent like fysiske aktive, ser vi noen variasjoner i holdninger til trening. Den største forskjellen finner vi på spørsmålet om vennskap er viktigere enn å vinne. Hele 58,2 % av jentene er svært enig i dette, mens 41,6 % av guttene er svært enige. Det er også flere jenter som er enig i at fysisk aktivitet er viktig for helsen som voksen. Det er noen flere gutter (17,6 %) enn jenter (13,1 %) som ikke trener. Dette kommer fram i tabellen nedenfor.

Tabell 3.18: Holdninger til trening, etter kjønn, prosentvis. (N=1237-1256)

		Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Fysisk aktivitet er viktig for helsen som voksen	Jenter	51,6	44,9	3,0	0,6
	Gutter	41,4	49,9	7,2	1,5
Vennskap med andre er viktigere enn å vinne	Jenter	58,2	35,0	5,9	0,9
	Gutter	41,6	44,8	8,8	4,9
Jeg trener ikke	Jenter	3,0	10,1	32,1	54,8
	Gutter	5,4	12,2	31,8	50,7

Som det framgår i tabellene nedenfor, er fotball den mest utbredte idretten, både for gutter (40,2 %) og jenter (35,0 %). Andelen gutter er høyest i ski, mens andelen jenter er høyest i håndball. Andelen som har sluttet er relativt lik for gutter og jenter.

Tabell 3.19: Deltakelse i ulike idretter, etter kjønn, prosentvis fordeling

		Har aldri drevet	Har sluttet	Deltar
Fotball	Jenter (N=647)	19,3	45,6	35,0
	Gutter (N=614)	9,1	50,7	40,2
Ski (langrenn/alpint)	Jenter (N=634)	49,4	37,5	12,9
	Gutter (N=602)	40,5	36,7	22,8
Håndball	Jenter (N=635)	36,8	47,6	15,6
	Gutter (N=604)	53,2	36,1	8,4
Annen	Jenter (N=341)	2,3	39,9	57,8
	Gutter (N=255)	5,5	29,4	65,0

I tabellen nedenfor ser vi at gutter (84,1 %) og jenter (84,3 %) trives like godt på trening. Trivselen er lavere i idrettskonkurranser enn på trening. Av guttene er det 69,6 % som trives godt eller svært godt på trening, mens tilsvarende tall for jentene er 61,4. Av jentene er det 20,9 % som trives dårlig eller svært dårlig i idrettskonkurranser, mens tilsvarende tall for guttene er 15,0 %.

Tabell 3.20: Trivsel på trening og i konkurranser, etter kjønn; prosentvis fordeling (N=1171-1224)

		Svært godt	Godt	Middels	Dårlig	Svært dårlig
I idrettskonkurranser	Jenter	34,5	26,9	18,2	10,4	10,5
	Gutter	42,4	27,2	15,3	6,6	8,4
På trening	Jenter	54,8	29,5	10,8	2,9	2,1
	Gutter	53,9	30,2	9,0	2,7	4,2

Aldersforskjeller

De yngste er litt mer aktive enn de eldste ungdommene. Av de yngste er det 85,4 % og av de eldste er det 80,2 % som er andpusten eller svett to eller flere dager i uka. Mange slutter med idrett i løpet av ungdomstiden. Av de yngste er det 56,0 % og av de eldste er det 37,5 % som trener/konkurrerer i idrettslag en dag i uken eller oftere. Andelen som trener i treningsstudio øker med alderen. Av de yngste er det 19,4 % og av de eldste er det 55,2 % som trener i treningsstudio minst en dag i uka.

Tabell 3.21: Treningshyppighet, etter alder; prosentvis fordeling (N=1198-1248)

		Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Dager i uka andpusten eller svett	13 - 15 år	0,5	3,1	11,0	44,0	41,4
	16 år →	0,8	4,2	14,6	45,0	35,2
Trener/konkurrerer i idrettslag	13 - 15 år	31,3	12,7	10,7	26,3	19,0
	16 år →	46,4	16,1	7,9	18,7	10,9
Trener i treningsstudio	13 - 15 år	43,7	37,0	11,0	5,8	2,6
	16 år →	24,9	19,8	14,7	29,6	10,9
Går på ski (langrenn)	13 - 15 år	40,6	32,6	13,5	5,9	7,4
	16 år →	48,2	33,0	11,1	4,5	3,2

Det er generelt ubetydelig aldersforskjeller i måten de vurderer seg selv i forhold til idrett og fysisk aktivitet. Dette kommer fram i tabellen nedenfor.

Tabell 3.22: Vurdering av egen aktivitet, etter alder, prosentvis fordeling (N=1226-1243)

		Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Fysisk aktivitet er viktig for min helse som voksen	13 - 15 år	46,2	47,9	5,1	0,8
	16 år →	47,7	46,6	4,2	1,5
Vennskap med andre er viktigere enn å vinne	13 - 15 år	53,0	36,9	7,6	2,5
	16 år →	45,9	44,2	6,6	3,3
Jeg trener ikke	13 - 15 år	4,0	11,1	30,9	54,0
	16 år →	4,3	11,3	33,6	50,7

I tabellen nedenfor ser vi langt færre av de eldste som deltar i de ulike idrettene. I fotball og håndball er det halvparten så mange av eldste som deltar, sammenlignet med de yngste. I ski er det mange som har sluttet, men andelen som slutter mellom ungdomsskole og videregående skole er noe lavere enn i de to store lagidrettene. Blant de eldste er det flere (115) som driver andre idretter enn de som spiller fotball (110) i idrettslag.

Tabell 3.23: Deltakelse i ulike idretter, etter alder, prosentvis fordeling (N=203-770)

		Har aldri drevet	Har sluttet	Deltar
Fotball	13 – 15 år (N=781)	13,8	40,2	46,0
	16 år → (N=468)	15,2	61,3	23,5
Ski (langrenn/alpint)	13 – 15 år (N=768)	47,6	33,2	19,2
	16 år → (N=455)	41,8	43,1	15,2
Håndball	13 – 15 år (N=770)	46,5	38,8	14,7
	16 år → (N=457)	44,6	47,7	7,7
Annen	13 – 15 år (N=391)	3,1	33,8	63,1
	16 år → (N=203)	4,4	38,9	56,7

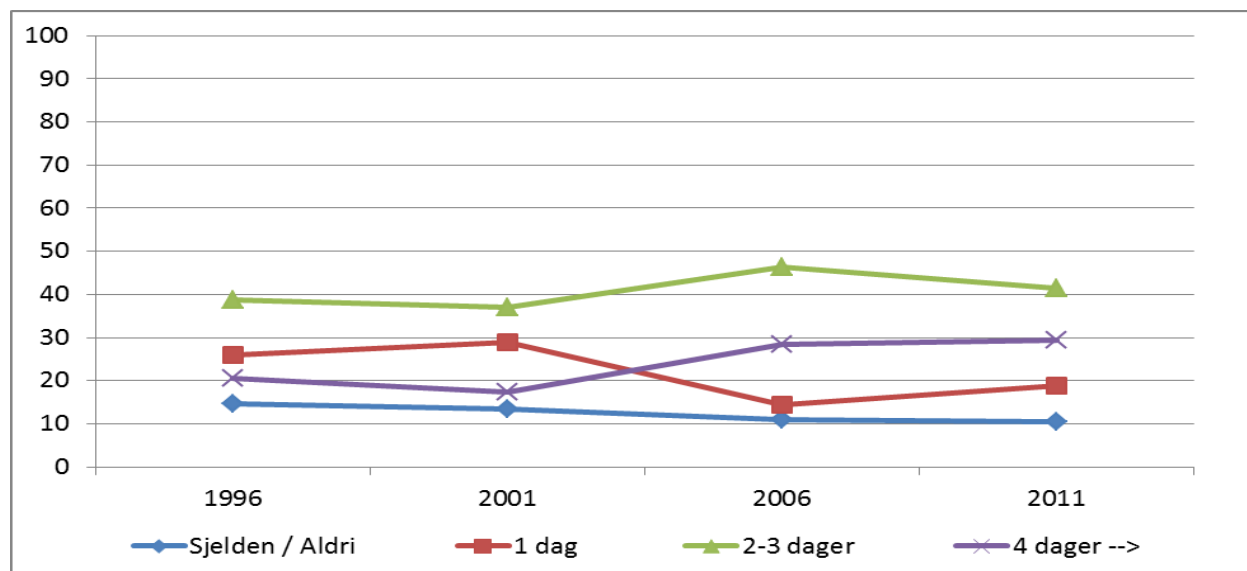
I tabellen nedenfor ser vi at begge aldersgruppene trives like godt på trening. Begge aldersgrupper trives dårligere i konkurranser enn på trening. Av de eldste er det 34,1 % som trives svært godt i idrettskonkurranser. Av de eldste er det 22,1 % som trives dårlig eller svært dårlig i idrettskonkurranser.

Tabell 3.24: Trivsel på trening og i konkurranser, etter alder; prosentvis fordeling (N=1171-1224)

		Svært god	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
I idrettskonkurranser	13 - 15 år	40,9	26,9	16,8	7,6	7,8
	16 år →	34,1	26,8	16,9	9,9	12,2
På trening	13 - 15 år	54,3	29,6	10,2	2,9	3,0
	16 år →	54,0	30,8	9,5	2,4	3,3

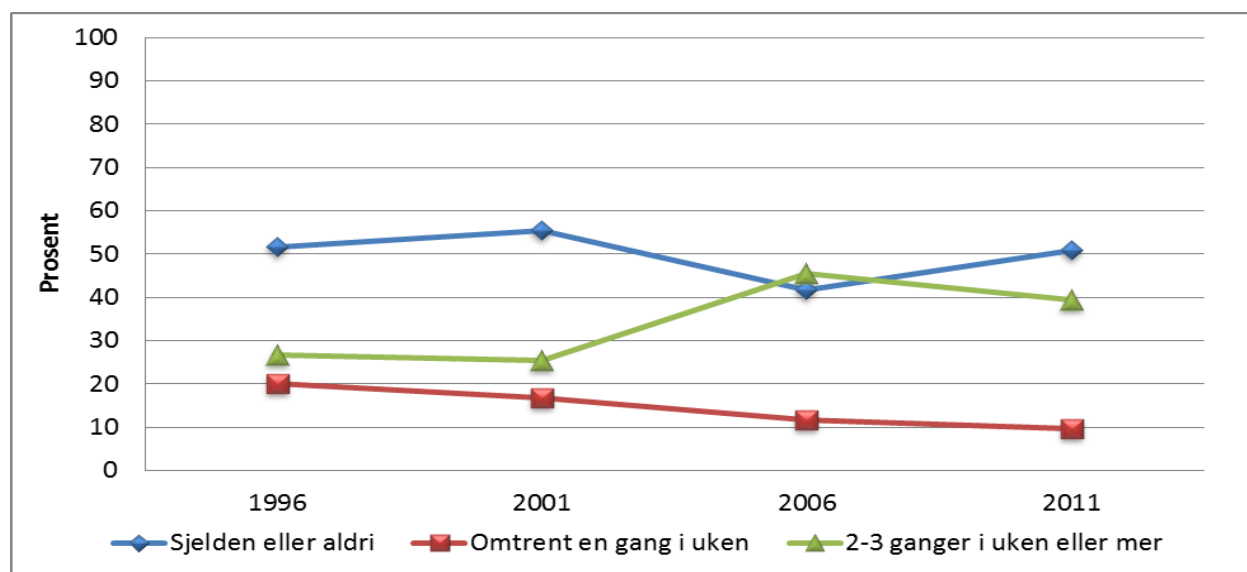
Utvikling fra 1996 til 2011

De unges fysiske aktivitetsnivå har vært svakt økende de siste årene. Andelen som trener en gang i uken eller sjeldnere har blitt mindre. Andelen som trener fire eller flere dager i uken har økt mest. Dette kommer fram i figuren nedenfor.

Figur 3.3: Fysisk aktivitet, utvikling fra 1996 til 2011

Andelen som deltar i idrettslag har vært relativt jevn de siste årene. Figuren nedenfor viser at andelen som trener i idrettslag en dag i uken er synkende og andelen som trener oftere er økende.

Figur 3.4: Idrettsdeltagelse, utvikling fra 1996 til 2011

3.5 Rusmidler

De fleste unge drikker ikke alkohol, og et stort flertall verken røyker eller snuser. Dette kommer fram i tabellen nedenfor.

Tabell 3.25: Bruk av rusmidler, etter hyppighet; prosentvis fordeling (N=1257-1260)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-4 dager i uka	5-7 dager i uka
Drikker alkohol	51,3	24,8	20,9	1,9	1,0
Snuser	75,6	10,4	2,5	2,1	9,4
Røyker	85,8	8,5	1,9	1,6	2,1

Det er 85,8 % som aldri har røyket og 5,6 % som røyker en dag i uken eller oftere. Det er 75,6 % som aldri har snuset, men det er 14,0 % som snuser en dag i uka eller oftere. Omtrent halvparten drikker aldri alkohol, og omtrent en av fire drikker sjelden. Det er 2,9 % som drikker to dager i uken eller oftere.

Elevene ble også spurt om andres bruk av rusmidler, og om de har opplevd press om å drikke alkohol. Svarfordelingen presenteres i tabellen nedenfor.

Tabell 3.26: Forhold til bruk av rusmidler; prosentvis fordeling (N=1256-1260)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Mange av mine venner drikker alkohol	26,8	28,2	20,1	24,9
Unge mennesker drikker for mye	10,8	35,2	35,6	18,4
Unge mennesker bruker narkotika	3,4	11,7	33,6	51,3
Jeg har følt press om å drikke alkohol	4,3	9,1	28,9	57,7

Nesten halvparten (45,0 %) av elevene er uenige i at mange av vennene deres drikker alkohol. Det er 54,0 % av elevene som svarer at unge mennesker drikker for mye. De aller fleste (84,9 %) er uenige i at unge mennesker bruker narkotika i oppvekstmiljøet. Det er 13,4 % som har følt press til å drikke alkohol. Det er viktig å bemerke at vi ikke kjenner til hvor sterkt presset opplevdes, og vi har ikke kunnskap om presset påvirket bruken av rusmidler.

Kjønnsforskjeller

Generelt oppgir guttene at de bruker ulike rusmidler hyppigere enn jentene, selv om det er små forskjeller mellom gruppene. Størst forskjell er det på gutter og jenter i forhold til snusing. Av guttene er det 13,7 % som snuser daglig, mens det er 5,4 % jentene som snuser like ofte. Både for gutter og jenter er allhol det rusmidlet som flest har brukt, men også det rusmidlet færrest benytter oftere enn en dag i uka.

Tabell 3.27: Bruk av rusmidler, etter kjønn; prosentvis fordeling. (N=1253-1257)

		Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-4 dager i uka	5-7 dager i uka
Drikker alkohol	Jenter	50,5	29,6	18,3	1,1	0,6
	Gutter	52,1	19,9	23,7	2,8	1,5
Snuser	Jenter	79,7	11,1	2,0	1,8	5,4
	Gutter	71,3	9,6	3,1	2,3	13,7
Røyker	Jenter	88,3	7,3	1,5	1,1	1,9
	Gutter	83,2	9,9	2,3	2,1	2,5

I tabellen nedenfor ser vi at guttene og jentene i like stor grad svarer at mange av deres venner drikker alkohol. Dette harmonerer godt med det selvrapporterte alkoholkonsumet i tabellen ovenfor. Det er 15,5 % av guttene, og 11,4 % av jentene som er enige, eller svært enige i at de har følt press om å drikke alkohol. Vi har ikke spurt om hvor sterkt presset har vært, og om det har påvirket alkoholkonsumet.

Tabell 3.28: Forhold til bruk av rusmidler, etter kjønn; prosentvis fordeling (N=1241)

		Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Mange av mine venner drikker alkohol	Jenter	27,9	28,9	16,8	26,4
	Gutter	25,5	27,7	23,7	23,2
Jeg har følt press om å drikke alkohol	Jenter	3,1	8,3	29,3	59,3
	Gutter	5,5	10,0	28,5	56,0

Aldersforskjeller

Bruken av rusmidler endres sterkt fra ungdomsskole til videregående skole. Blant de yngste er det 74,2 % som aldri har drukket alkohol, mens tilsvarende andel blant de eldste er 12,7 %. Det er viktig å bemerke at det er kun 5,0 % av de eldste som drikker oftere enn en dag i uka. Andelen som snuser øker betraktelig med alderen. Av de yngste er det 2,0 % som snuser daglig. Av de eldste er det 21,3 % som snuser daglig. Andelen som røyker øker lite med alderen. Det er 1,5 % av de yngste, og 3,0 % av de eldste, som røyker daglig.

Tabell 3.29: Bruk av rusmidler, etter alder; prosentvis fordeling (N=1243-1247)

		Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-4 dager i uka	5-7 dager i uka
Drikker alkohol	13 - 15 år	74,2	16,7	7,8	0,6	0,6
	16 år →	12,7	39,1	43,2	3,7	1,3
Snuser	13 - 15 år	87,3	7,9	1,5	1,2	2,0
	16 år →	56,1	14,6	4,3	3,7	21,3
Røyker	13 - 15 år	93,2	3,3	1,3	0,6	1,5
	16 år →	73,8	17,4	2,8	3,0	3,0

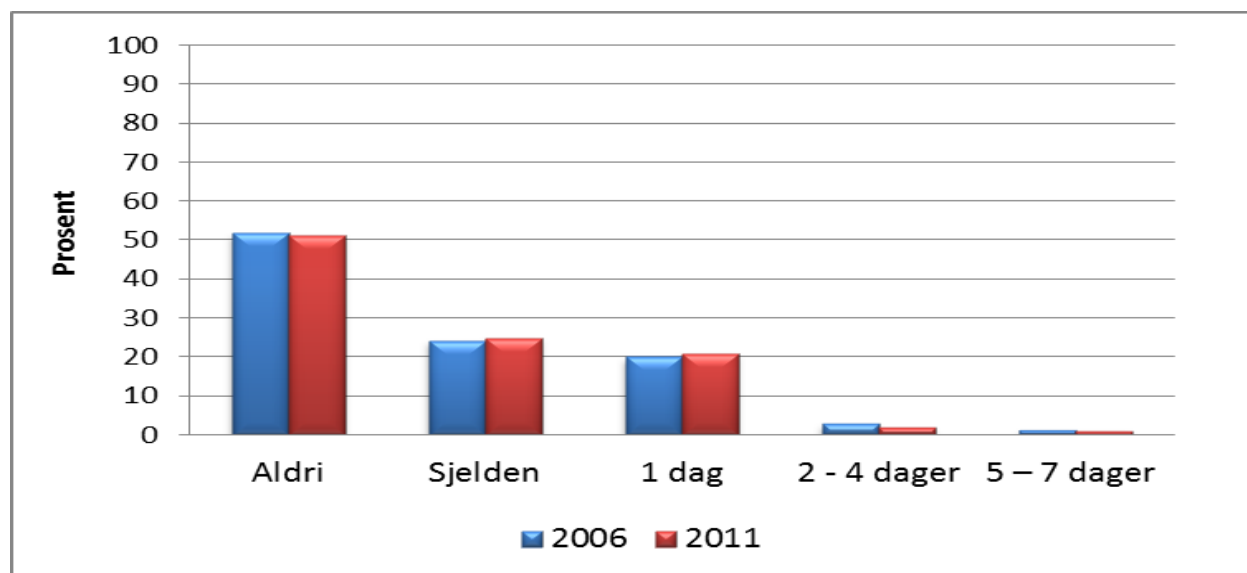
I tabellen under ser vi at 93,0 % av de eldste er enig, eller svært enig, i at mange av vennene drikker alkohol. Tilsvarende tall for de yngste er 32,7 %. Andelen som er enig, eller svært enig i at de har følt press om å drikke alkohol, er økt fra 8,8 % blant de yngste til 21,0 % blant de eldste.

Tabell 3.30: Forhold til bruk av rusmidler, etter alder; prosentvis fordeling. (N=1230)

		Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Mange av mine venner drikker alkohol	13 - 15 år	12,9	19,8	28,8	38,5
	16 år →	50,0	43,0	5,7	1,3
Jeg har følt press om å drikke alkohol	13 - 15 år	3,2	5,6	26,0	65,2
	16 år →	5,9	15,1	34,6	44,4

Utvikling 2006-2011

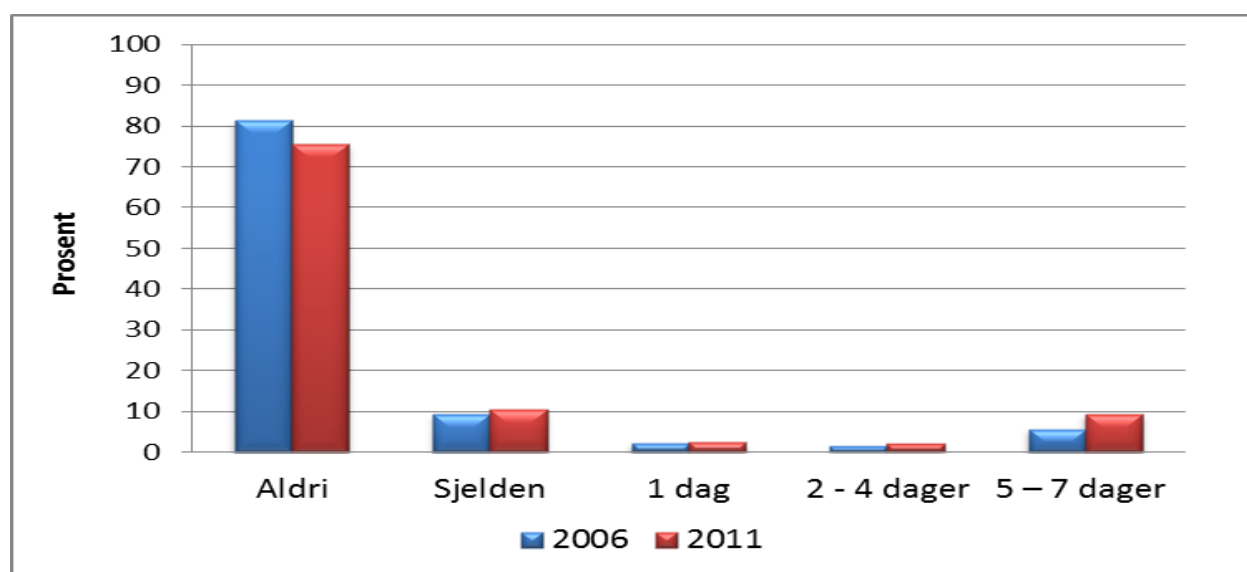
Alkoholkonsumet har vært stabilt de siste årene, noe som kommer fram i figuren under.

Figur 3.5: Ungdommenes alkoholkonsum i 2006 og 2011, prosentvis fordeling

Andelen som røyker er stabil på et lavt nivå. Den eneste tydelige endringen er reduksjon i andelen som røyker daglig. En skal være forsiktig med å legge for stor vekt på denne nedgangen, da det er få ungdommer det gjelder.

I figuren nedenfor ser vi at bruken av snus har endret seg betydelig fra 2006 til 2011. Det har vært en økning i andelen som aldri snuser og andelen som snuser daglig.

Figur 3.6: Hvor ofte ungdommene forbruker snus ukentlig, fra 1996 til 2011; prosentvis fordeling

3.6 Framtidstanker

I denne undersøkelsen har de unge svart på flere spørsmål knyttet til deres framtid i bygda. Hele 80 % ønsker å hjelpe til med å forbedre ting på stedet de bor. Svrene på de ulike spørsmålene presenteres i tabellen nedenfor.

Tabell 3.31: Tanker om framtiden i egen kommune, prosentvis fordeling (N=1243-1262)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Ta vare på miljøet, landsbygda	23,1	59,7	14,6	2,7
Jeg vil studere når jeg er ferdig med videregående skole	35,2	39,3	17,9	7,6
Hjelpe til med å forbedre ting på det stedet hvor jeg bor	21,3	59,1	17,6	2,1
Framtiden ser bra ut for unge mennesker som bor her	23,5	58,2	15,0	3,4
Jeg vil begynne å jobbe så fort som mulig	30,3	38,6	25,8	5,3
Jeg vil begynne å jobbe så fort jeg kan	26,9	42,6	27,4	3,2
Det vil bli vanskelig å finne en passende jobb her	16,1	39,7	35,2	9,0
Jeg ønsker å bo i dette området i framtiden	20,7	36,5	27,2	15,6
Jeg ønsker å flytte bort noen år, for så å flytte tilbake	11,5	42,1	30,2	16,2
Jeg ønsker å flytte herfra og aldri flytte tilbake	9,4	16,7	33,6	40,4

Litt over halvparten (57,2 %) er enige eller svært enige i at de ønsker å bo i området i framtiden. Det er imidlertid 15,6 % som er svært uenige i dette. Så mange som 82 % er enige i at framtiden ser bra ut for unge mennesker der de bor. Dette tyder på at mange unge ser positivt på en framtid som innebærer at de flytter bort fra heimbygda. De unge har både et positivt og realistisk bilde på sin framtid, i eller utenfor hjembygda. En ganske stor andel (55 %) er enige i at det vil bli vanskelig å finne en passende jobb på stedet der de bor. Nesten 75 % vurderer å studere når de er ferdig med videregående skole. Litt over halvparten av ungdommene vurderer å flytte bort noen år for så å flytte tilbake. Det er nesten 26,1 % som er enige eller svært enige i at de ønsker å flytte fra bygda og aldri komme tilbake.

Ungdommene er ikke en homogen gruppe. De har ulike opplevelser av heimbygda og ulike tanker om framtida.

Kjønnsforskjeller

Gutter og jenter har relativt like holdninger til å ta vare på miljøet i bygda. På spørsmålet om egne valg for framtiden ser vi noen ulikheter. Dette kommer fram i tabellen nedenfor.

Tabell 3.32: Jenter og gutters tenker om framtiden i egen hjemkommune, i prosent (N=1240-1253)

		Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Ta vare på miljøet, landsbygda	Jenter	21,7	61,7	14,8	1,9
	Gutter	24,7	57,5	14,4	3,4
Jeg vil studere etter videregående skole	Jenter	46,6	39,2	11,8	2,5
	Gutter	23,3	39,5	24,2	13,0
Jeg vil begynne å jobbe så fort som mulig	Jenter	23,3	40,4	31,0	5,3
	Gutter	37,4	36,9	20,6	5,1
Vanskelig å finne passende jobb her	Jenter	20,1	44,1	30,6	5,2
	Gutter	12,1	35,1	39,8	13,1
Jeg ønsker å flytte herfra og aldri flytte tilbake	Jenter	11,3	20,7	34,8	33,2
	Gutter	7,2	12,5	32,3	48,1

Nesten halvparten (46,6 %) av jentene er svært enige i at de vil studere når de er ferdige med videregående skole, mens bare 23,3 % av guttene er svært enige i dette. Blant guttene er det 37,2 % som er uenige eller svært uenige i at de vil studere. Tilsvarende tall for jentene er 14,3 %. Guttene vil i større grad enn jentene begynne å jobbe så fort som mulig. Det er 37,4 % av guttene som er svært enige i at de vil begynne så fort som mulig, mens det er 23,3 % av jentene som er svært enige i dette.

Det er en langt flere jenter enn gutter som ønsker å flytte fra heimbygda. Nesten hver tredje jente (32,0 %) er enig eller svært enig i at de ønsker å flytte fra heimbygda og aldri flytte tilbake. Av guttene er det 19,7 % som er enige eller svært enige i det samme. Det er 64,2 % av jentene og 47,2 av guttene som er enige eller svært enige i at det er vanskelig å finne en passende jobb i heimbygda.

Aldersforskjeller

I hovedsak endres ikke framtidstankene mye fra de yngste til de eldste ungdommene. Det er noen flere av de yngste som ønsker å ta vare på miljøet i bygda. Blant de yngste svarer 84,7 % at de er enig, eller svært enig, i at de ønsker å ta vare på miljøet. Tilsvarende tall for de eldste er 79,2 %. På spørsmålet om egne valg for framtiden, ser vi noen ulikheter. Dette kommer fram i tabellen nedenfor.

Tabell 3.33: Tanker om framtiden i heimbygda, etter alder; prosentvis fordeling (N=1227-1241)

		Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Ta vare på miljøet, landsbygda	13 - 15 år	24,3	60,4	12,6	2,7
	16 år →	20,4	58,8	18,0	2,8
Jeg vil studere etter videregående skole	13 - 15 år	32,5	42,9	19,8	4,8
	16 år →	40,2	33,3	14,5	12,1
Jeg vil begynne å jobbe så fort som mulig	13 - 15 år	31,0	43,8	20,3	4,9
	16 år →	28,4	30,0	35,6	6,0
Vanskelig å finne passende jobb her ³³³	13 - 15 år	14,2	38,1	37,2	10,5
	16 år →	19,2	42,1	32,1	6,6
Ønsker å flytte herfra og aldri flytte tilbake	13 - 15 år	8,3	17,1	34,1	40,5
	16 år →	10,3	16,1	33,6	40,0

Ungdommene som går på videregående skole er tydeligere i tankene om de vil studere. Av de eldste er det 40,2 % som er svært enige, og 12,1 % som er svært uenige i at de vil studere når de er ferdig med videregående skole. Blant elevene på ungdomsskolen er det 32,5 % som er svært enige, og 4,8 % som er svært uenige i at de vil studere. Ungdomsskoleelvene ønsker i størst grad å begynne å jobbe så fort som mulig. Det er 74,8 % som er enige eller svært enige i at de vil begynne å jobbe så fort som mulig. Av elevene i videregående skole er det 58,4 % som er enige eller svært enige i at de vil begynne å jobbe så fort som mulig. Det er 61,3 % av de eldste som er enige eller svært enige i at det er vanskelig å finne en passende jobb i hembygda. Tilsvarende tall for de yngste er 52,3 %. De yngste og eldste ungdommene har sammenfallende meninger om at de ønsker å flytte fra bygda og aldri flytte tilbake.

Uvikling fra 1996 til 2011

I 1996 var det nesten 65 % som var enig, eller svært enig i at det vil bli vanskelig å finne en passende jobb i bygda. I 2011 er det 55 % som mener det samme. Den positive utviklingen kommer fram i figuren nedenfor.

Figur 3.7: Andel som er enige eller svært enige i at det vil bli vanskelig å finne en passende jobb

Dette spørsmålet er en indikator på hvordan de unge opplever hvor vanskelig det er å finne en passende jobb. Vi har ikke gjort noen analyse av hvordan arbeidsmarkedet har utviklet seg i kommunene. Gjennom de siste 15 årene ser vi at guttene har hatt stort tro på at det ikke vil bli vanskelig å finne en passende jobb.

I denne undersøkelsen er det fokusert på hvordan det er å vokse opp i bygder, og svarene viser at det for de fleste er fint å vokse opp i bygdene. Hvorvidt de velger å bli boende i bygda i framtiden er i stor grad avhengig av troen på arbeidsmuligheter og om de får passende jobbmuligheter.

4 Delutvalgene

I dette kapitlet presenteres resultater fra ungdomsskolene i hver av de fem kommunene og fra hver av de to videregående skolene – til sammen sju delutvalg. For hvert delutvalg presenteres 10 ”identiske” tabeller. Den enkelte skoles og elevs anonymitet blir ivaretatt ved at det ikke oppgitt antall informanter for hvert delutvalg. Tabellen har fortløpende nummert innenfor hvert delutvalg. Tall for hele utvalget er oppgitt i parentes, med unntak av spørsmål knyttet til rusmidler, hvor tall for hele utvalget begrenses til samme aldersgruppe. Vi minner om at en skal være forsiktig med å sammenligne med tall fra andre delutvalg. Dette gjelder særlig når færre enn 100 elever har svart.

Med unntak av noen få spørsmål, er hovedtendensen at unge i de ulike delutvalgene opplever miljøet relativt likt. Likhetsstrekkene mellom delutvalgene er langt sterkere enn ulikhetene. På samme måte som gjennomsnittstallene er relativt like for hvert delutvalg, ser vi i alle delutvalgene store variasjoner ungdommene i mellom. Selv om de fleste opplever at deres bygd er god å vokse opp i, er det noen som er uenig i dette. Om de fleste er fysiske aktive på fritida, er det også noen som ikke er det. Om de fleste trives på skolen, så er det noen som ikke gjør det. Selv om de fleste ikke blir mobbet eller plaget, er det noen som blir det. I denne undersøkelsen er det mange viktige forhold som ikke blir berørt. Familien er viktig for ungdom, uten at vi har fokusert på det i denne undersøkelsen. Vi har valgt å fokusere på det som er likt for de unge – bygda som oppvekstmiljø.

Vi håper tallene fra delutvalgene kan bidra til at kommuner og skoler får bekreftet at mye er veldig bra. Samtidig håper vi at tallene kan bidra til at en ser hvordan ”mindretallet” opplever miljøet. Denne undersøkelsen har gitt ”alle” ungdommer mulighet til å uttrykke egne meninger, på de spørsmålene som vi har tatt med i undersøkelsen.

For hvert delutvalg presenteres ti tabeller med de unges svar på 31 spørsmål. Dette er et lite utvalg av alle spørsmålene, men vi håper det gir en pekepinn på hvordan de unge opplever bygda de bor i.

4.1 Delutvalg 1

Opplevd oppvekstmiljø

Tabell 4.1.1 Holdning til oppvekstmiljø; prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Det er et fint sted å bo for unge mennesker som meg	19 (34,3)	52 (49,1)	16 (11,8)	13 (4,8)
For få møtesteder for unge mennesker	23 (18,5)	65 (51,0)	7 (24,5)	7 (6,0)
Det er for lite frihet til å være slik en ønsker	7 (14,0)	16 (35,7)	42 (34,3)	36 (15,9)
Mobbing og angrep på unge mennesker	0 (2,9)	19 (12,9)	61 (47,7)	19 (35,6)

De fleste svarer at det er et fint sted å vokse opp, men nesten 70 % mener at det er for få møtesteder for ungdom.

Skoleforhold

Tabell 4.1.2: Holdning til skolen; prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Jeg trives på skolen	17 (31,0)	67 (58,3)	13 (7,8)	3 (2,9)
Jeg lærer interessante og nyttige ting på skolen	17 (18,4)	70 (62,2)	7 (15,3)	7 (4,0)

Tabell 4.1.3: Trivsel i friminutt, kroppsøvingstimer og teoretiske timer. I prosent. (Tall for hele utvalget)

	Svært god	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
Trivsel i friminuttene	37 (47,5)	47 (41,1)	13 (8,9)	3 (1,4)	0 (1,0)
Trivsel i kroppsøvingstimer	53 (36,9)	17 (38,8)	17 (16,5)	7 (3,8)	7 (4,0)
Trivsel i teoretiske timer	3 (14,7)	40 (40,4)	30 (33,0)	23 (7,0)	3 (5,0)

De fleste trives på skolen, men andelen som er svært enig i dette utsagnet, er noe lavere i dette delutvalget enn for snittet. Andelen som trives dårlig i teoretiske timer er noe høyere enn for snittet, men andelen som trives svært godt i kroppsøving er tilsvarende høyere enn for snittet av bygdene.

Minner om at delutvalgene kan være små, slik at svar fra enkeltelever påvirker fordelingen sterkt.

Fritidsaktiviteter

Tabell 4.1.3: Fritidsaktiviteter, prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Leser bøker, magasiner eller aviser	0 (3,8)	26 (16,9)	16 (21,0)	26 (35,5)	32 (22,8)
Er ute sammen med venner	0 (2,5)	13 (21,4)	32 (24,7)	29 (34,7)	26 (16,7)
Deltar i idrettslag	48 (38,5)	29 (9,7)	19 (10,8)	0 (22,7)	3 (18,2)
Spiller musikkinstrument	16 (49,0)	39 (28,4)	13 (7,5)	13 (7,6)	19 (7,5)
Aerobic eller dansegruppe	65 (76,0)	29 (9,6)	3 (8,7)	3 (5,4)	0 (0,3)

I dette delutvalget er det få som deltar i idrettslag og aerobic/dansegruppe, men relativt mange spiller musikkinstrument.

Fysisk aktivitet og organisert idrett

Tabell 4.1.4: Fysisk aktivitet, prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Aldri	Sjelden	En dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Hvor ofte så aktiv at du blir andpusten eller svett?	0 (0,7)	3 (3,5)	23 (12,3)	65 (44,2)	10 (39,4)
Trener i treningsstudio	71 (36,7)	23 (30,5)	7 (12,3)	0 (14,8)	0 (5,8)
Går på ski (langrenn)	45 (43,5)	19 (32,5)	29 (12,7)	7 (5,4)	0 (5,9)

Tabell 4.1.5: Trening , prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Fysisk aktivitet er viktig for min helse som voksen	42 (46,7)	39 (47,3)	19 (5,0)	0 (1,0)
Vennskap med andre er viktigere enn å vinne	55 (50,3)	29 (39,6)	13 (7,3)	3 (2,8)
Jeg trener ikke	3 (4,1)	17 (11,2)	60 (31,9)	20 (52,8)

Tabell 4.1.6: Trivsel på trening og på konkurranser. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært godt	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
På trening	28 (54,3)	31 (29,9)	24 (9,9)	10 (2,8)	7 (3,1)
I idrettskonkurranser	14 (38,4)	24 (26,9)	28 (16,7)	17 (8,5)	17 (9,5)

Ungdommene i dette utvalget er noe mindre fysisk aktive og trives dårligere på trening og i idrettskonkurranser enn gjennomsnittet for bygdene.

Rusmidler

Tabell 4.1.7: Bruk av rusmidler; prosentvis fordeling. (Tall i parantes; fylkestotal for gruppen 13 – 15 år)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-4 dager i uka	5-7 dager i uka
Drikker alkohol	68 (74,2)	26 (16,7)	7 (7,8)	0 (0,6)	0 (0,6)
Snuser	94 (87,3)	7 (7,9)	0 (1,5)	0 (1,2)	0 (2,0)
Røyker	84 (93,2)	3 (3,3)	3 (2,8)	10 (0,6)	0 (1,5)

Tabell 4.1.8: Folhold til bruk av rusmidler

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Mange av mine venner drikker alkohol	13 (12,9)	19 (19,8)	48 (28,8)	19 (38,5)
Jeg har følt press om å drikke alkohol	0 (3,2)	0 (5,6)	37 (26,0)	63 (65,2)

Ruskonsumet er omtrent som for ungdomsskoleelvene i de fire andre kommunene. En kan merke seg at ingen har opplevd press om å drikke alkohol. Relativt mange røyker 2 – 4 dager i uka, men i et lite utvalg trenger det ikke være mange elever det gjelder for.

Framtidstanker

Tabell 4.1.9: Tanker om fremtiden i hjemkommunen.

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Ta vare på miljøet, landsbygda	13 (23,1)	60 (59,7)	23 (14,6)	3 (2,7)
Jeg vil studere når jeg er ferdig med skolen	41 (35,2)	38 (39,3)	21 (17,9)	0 (7,6)
Jeg vil begynne å jobbe så fort som mulig	28 (26,9)	59 (42,6)	10 (27,4)	3 (3,2)
Jeg ønsker å flytte herfra og aldri flytte tilbake	23 (9,4)	13 (16,7)	42 (33,6)	23 (40,4)

I dette utvalget er det en noe større andel som vil begynne å jobbe så fort som mulig. Det en større andel av de unge som ønsker å flytte og aldri komme tilbake enn hva vi ser for utvalget samlet. Samtidig er det viktig å poengtere at to av tre er uenig, eller sterkt uenig, i at de ønsker å flytte og aldri flytte tilbake.

4.2 Delutvalg 2

Opplevd oppvekstmiljø

Tabell 4.2.1 Holdning til oppvekstmiljø; prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Det er et fint sted å bo for unge mennesker som meg	26 (34,3)	48 (49,1)	7 (11,8)	19 (4,8)
For få møtesteder for unge mennesker	48 (18,5)	32 (51,0)	13 (24,5)	7 (6,0)
Det er for lite frihet til å være slik en ønsker	7 (14,0)	16 (35,7)	36 (34,3)	42 (15,9)
Mobbing og angrep på unge mennesker	3 (2,9)	0 (12,9)	41 (47,7)	56 (35,6)

Rundt halvparten er svært enig i at det er for få møtesteder for unge mennesker. Nesten 80% er uenig, eller svært uenig i at det er for lite frihet til å være slik en ønsker.

Skoleforhold

Tabell 4.2.2: Holdning til skolen; prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Jeg trives på skolen	19 (31,0)	59 (58,3)	22 (7,8)	0 (2,9)
Jeg lærer interessante og nyttige ting på skolen	16 (18,4)	66 (62,2)	13 (15,3)	6 (4,0)

Tabell 4.2.3: Trivsel i friminutt, kroppsøvingstimer og teoretiske timer. I prosent. (Tall for hele utvalget)

	Svært god	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
Trivsel i friminuttene	53 (47,5)	31 (41,1)	9 (8,9)	0 (1,4)	6 (1,0)
Trivsel i kroppsøvingstimer	41 (36,9)	25 (38,8)	22 (16,5)	6 (3,8)	6 (4,0)
Trivsel i teoretiske timer	6 (14,7)	38 (40,4)	44 (33,0)	9 (7,0)	3 (5,0)

Elevene i dette utvalget svarer relativt likt gjennomsnittet for bygdeungdom. Det er imidlertid en litt større andel som er uenig i at de trives på skolen. I tabell 4.2.3 ser vi at relativt mange velger å svare middels på teoretiske timer. Det kan synes som at en del av disse har svart at de er uenige i at de trives på skolen.

Fritidsaktiviteter

Tabell 4.2.4: Fritidsaktiviteter, prosentvis fordeling . (Tall for hele utvalget)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Leser bøker, magasiner eller aviser	3 (3,8)	25 (16,9)	19 (21,0)	34 (35,5)	19 (22,8)
Er ute sammen med venner	3 (2,5)	42 (21,4)	26 (24,7)	19 (34,7)	10 (16,7)
Deltar i idrettslag	50 (38,5)	22 (9,7)	13 (10,8)	13 (22,7)	3 (18,2)
Spiller musikkinstrument	25 (49,0)	34 (28,4)	9 (7,5)	19 (7,6)	13 (7,5)
Aerobic eller dansegruppe	88 (76,0)	6 (9,6)	6 (8,7)	0 (5,4)	0 (0,3)

Sammenlignet med hele utvalget, deltar disse elevene mindre i idrettslag og sjeldnere ute sammen med venner. Nesten 40 % spiller musikkinstrument minst en dag i uka.

Fysisk aktivitet og organisert idrett

Tabell 4.2.5: Fysisk aktivitet, prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Aldri	Sjelden	En dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Hvor ofte så aktiv at du blir andpusten eller svett?	3 (0,7)	3 (3,5)	7 (12,3)	19 (44,2)	68 (39,4)
Trener i treningsstudio	75 (36,7)	22 (30,5)	3 (12,3)	0 (14,8)	0 (5,8)
Går på ski (langrenn)	53 (43,5)	31 (32,5)	9 (12,7)	0 (5,4)	6 (5,9)

Tabell 4.2.6: Trening, prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Fysisk aktivitet er viktig for min helse som voksen	34 (46,7)	59 (47,3)	6 (5,0)	0 (1,0)
Vennskap med andre er viktigere enn å vinne	66 (50,3)	28 (39,6)	3 (7,3)	3 (2,8)
Jeg trener ikke	3 (4,1)	16 (11,2)	45 (31,9)	36 (52,8)

Tabell 4.2.7: Trivsel på trening og på konkurranser . Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært godt	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
På trening	37 (54,3)	37 (29,9)	15 (9,9)	7 (2,8)	4 (3,1)
I idrettskonkurranser	31 (38,4)	31 (26,9)	23 (16,7)	12 (8,5)	4 (9,5)

Flere i dette delutvalget er andpustne 4 eller flere dager i uka. De trives dårligere enn gjennomsnittet på treninger og i idrettskonkurranser.

Rusmidler

Tabell 4.2.8: Bruk av rusmidler; prosentvis fordeling. (Tall i parantes; fylkestotal for gruppen 13 – 15 år)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-4 dager i uka	5-7 dager i uka
Drikker alkohol	56 (74,2)	41 (16,7)	3 (7,8)	0 (0,6)	0 (0,6)
Snuser	81 (87,3)	16 (7,9)	3 (1,5)	0 (1,2)	0 (2,0)
Røyker	75 (93,2)	6 (3,3)	9 (2,8)	0 (0,6)	9 (1,5)

Tabell 4.2.9: Folhold til bruk av rusmidler. (Tall i parantes; fylkestotal for gruppen 13 – 15 år)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Mange av mine venner drikker alkohol	13 (12,9)	22 (19,8)	34 (28,8)	31 (38,5)
Jeg har følt press om å drikke alkohol	3 (3,2)	6 (5,6)	34 (26,0)	56 (65,2)

Noen flere i dette utvalget svarer at de har drukket alkohol sjelden, og ingen drikker alkohol to dager i uken eller oftere. Røyking ser ut til å være mer utbredt enn gjennomsnittet.

Framtidstanker

Tabell 4.2.10: Tanker om framtiden i hjemkommunen. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Ta vare på miljøet, landsbygda	26 (23,1)	52 (59,7)	16 (14,6)	7 (2,7)
Jeg vil studere når jeg er ferdig med skolen	26 (35,2)	52 (39,3)	16 (17,9)	7 (7,6)
Jeg vil begynne å jobbe så fort som mulig	37 (26,9)	40 (42,6)	20 (27,4)	3 (3,2)
Jeg ønsker å flytte herfra og aldri flytte tilbake	13 (9,4)	23 (16,7)	26 (33,6)	39 (40,4)

De unge i dette delutvalget svarer omtrent som resten av bygdeungdommen. Sammenlignet med alle ungdom, er det i dette delutvalget noen flere er som svært enig i at de vil begynne å jobbe så fort som mulig, og noen færre som vil studere når de er ferdig med skolen. De fleste ønsker ikke å flytte fra bygda og aldri komme tilbake, men det er sammenlignet med gjennomsnittet en noe større andel som er enig, eller svært enig, i dette. Minner om at enkeltpersoner kan utgjøre mye i mindre delutvalg.

4.3 Delutvalg 3

Opplevd oppvekstmiljø

Tabell 4.3.1 Holdning til oppvekstmiljø; prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Det er et fint sted å bo for unge mennesker som meg	32 (34,3)	46 (49,1)	15 (11,8)	6 (4,8)
For få møtesteder for unge mennesker	17 (18,5)	56 (51,0)	20 (24,5)	7 (6,0)
Det er for lite frihet til å være slik en ønsker	6 (14,0)	26 (35,7)	39 (34,3)	29 (15,9)
Mobbing og angrep på unge mennesker	4 (2,9)	26 (12,9)	43 (47,7)	27 (35,6)

Ungdommene i dette delutvalget har sammenfallende meninger med gjennomsnittet. Det synes som det er noe større frihet til å være slik en ønsker, men mobbing eller angrep på unge mennesker ser ut til å være noe mer utbredt enn for gjennomsnittet.

Skoleforhold

Tabell 4.3.2: Holdning til skolen; prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Jeg trives på skolen	27 (31,0)	64 (58,3)	5 (7,8)	4 (2,9)
Jeg lærer interessante og nyttige ting på skolen	15 (18,4)	65 (62,2)	16 (15,3)	4 (4,0)

Tabell 4.3.3: Trivsel i friminutt, kroppsøvingstimer og teoretiske timer. I prosent. (Tall for hele utvalget)

	Svært god	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
Trivsel i friminuttene	46 (47,5)	43 (41,1)	9 (8,9)	1 (1,4)	1 (1,0)
Trivsel i kroppsøvingstimer	33 (36,9)	40 (38,8)	15 (16,5)	6 (3,8)	7 (4,0)
Trivsel i teoretiske timer	13 (14,7)	40 (40,4)	36 (33,0)	5 (7,0)	6 (5,0)

På skole spørsmålene svarer elevene i dette utvalget nesten identisk med gjennomsnittet for hele utvalget.

Fritidsaktiviteter

Tabell 4.3.4: Fritidsaktiviteter, prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Leser bøker, magasiner eller aviser	3 (3,8)	16 (16,9)	22 (21,0)	34 (35,5)	25 (22,8)
Er ute sammen med venner	3 (2,5)	19 (21,4)	28 (24,7)	36 (34,7)	14 (16,7)
Deltar i idrettslag	49 (38,5)	9 (9,7)	9 (10,8)	21 (22,7)	12 (18,2)
Spiller musikkinstrument	56 (49,0)	30 (28,4)	4 (7,5)	3 (7,6)	7 (7,5)
Aerobic eller dansegruppe	79 (76,0)	6 (9,6)	11 (8,7)	4 (5,4)	0,4 (0,3)

Andelen som deltar i idrettslag er noe lavere enn gjennomsnittet, noe som må knyttes til at dette delutvalget er eldre enn gjennomsnittet.

Fysisk aktivitet og organisert idrett

Tabell 4.3.5: Fysisk aktivitet. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Aldri	Sjelden	En dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Hvor ofte så aktiv at du blir andpusten eller svett?	1 (0,7)	5 (3,5)	18 (12,3)	46 (44,2)	30 (39,4)
Trener i treningsstudio	29 (36,7)	25 (30,5)	18 (12,3)	21 (14,8)	7 (5,8)
Går på ski (langrenn)	49 (43,5)	32 (32,5)	10 (12,7)	4 (5,4)	5 (5,9)

Tabell 4.3.6: Trening. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Fysisk aktivitet er viktig for min helse som voksen	45 (46,7)	48 (47,3)	5 (5,0)	2 (1,0)
Vennskap med andre er viktigere enn å vinne	41 (50,3)	46 (39,6)	9 (7,3)	4 (2,8)
Jeg trener ikke	5 (4,1)	14 (11,2)	37 (31,9)	44 (52,8)

Tabell 4.3.7: Trivsel på trening og på konkurranser. (Tall for hele utvalget)

	Svært godt	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
På trening	52 (54,3)	29 (29,9)	12 (9,9)	3 (2,8)	5 (3,1)
I idrettskonkurranser	36 (38,4)	24 (26,9)	18 (16,7)	10 (8,5)	12 (9,5)

Elevene er lik gjennomsnittet når det gjelder fysisk aktivitet og idrettsdeltakelse.

Rusmidler

Tabell 4.3.8: Bruk av rusmidler; prosentvis fordeling. (Tall i parantes; fylkestotal for gruppen 16 år →)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-4 dager i uka	5-7 dager i uka
Drikker alkohol	7 (12,7)	32 (39,1)	54 (43,2)	5 (3,7)	2 (1,3)
Snuser	54 (56,1)	15 (14,6)	3 (4,3)	3 (3,7)	24 (21,3)
Røyker	73 (73,8)	18 (17,4)	3 (2,8)	2 (3,0)	4 (3,0)

Tabell 4.3.9: Folhold til bruk av rusmidler. (Tall i parantes; fylkestotal for gruppen 16 år →)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Mange av mine venner drikker alkohol	50 (50,0)	43 (43,0)	7 (5,7)	1 (1,3)
Jeg har følt press om å drikke alkohol	6 (5,9)	15 (15,1)	32 (34,6)	48 (44,4)

Elevene ved de to videregående skolene har omtrent det samme forholdet til rusmidler. Ved denne skolen er det noen færre som drikker alkohol aldri eller sjelden.

Framtidstanker

Tabell 4.3.10: Tanker om framtiden i hjemkommunen. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Ta vare på miljøet, landsbygda	22 (23,1)	57 (59,7)	18 (14,6)	3 (2,7)
Jeg vil studere når jeg er ferdig med skolen	38 (35,2)	30 (39,3)	16 (17,9)	16 (7,6)
Jeg vil begynne å jobbe så fort som mulig	31 (26,9)	32 (42,6)	34 (27,4)	4 (3,2)
Jeg ønsker å flytte herfra og aldri flytte tilbake	8 (9,4)	14 (16,7)	34 (33,6)	44 (40,4)

Framtidstankene til elevene i dette delutvalget svarer relativt likt ungdommene i alle fem kommunene. Relativt er det noen flere som er svært enig i at de vil begynne å jobbe så fort som mulig, og noen flere som er svært uenig i at de vil studere når de er ferdig med skolen. Dette kan nok i stor grad forklares med at mange elever i videregående skole tar yrkesrettet utdanning.

4.4 Delutvalg 4

Opplevd oppvekstmiljø

Tabell 4.4.1 Holdning til oppvekstmiljø; prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Det er et fint sted å bo for unge mennesker som meg	42 (34,3)	47 (49,1)	8 (11,8)	3 (4,8)
For få møtesteder for unge mennesker	18 (18,5)	60 (51,0)	18 (24,5)	4 (6,0)
Det er for lite frihet til å være slik en ønsker	7 (14,0)	23 (35,7)	43 (34,3)	27 (15,9)
Mobbing og angrep på unge mennesker	1 (2,9)	23 (12,9)	62 (47,7)	28 (35,6)

I dette delutvalget er det en litt høyere andel som er svært enig i at det er et fint sted å bo. Det er også en større andel som er enig i at det er for få møtesteder for ungdom. Relativt få er enig i at det er for lite frihet til "å være slik en ønsker". Det er 24 % som er enig, eller svært enig, i at det er mobbing eller angrep på unge mennesker. I hele utvalget er tilsvarende tall 16 %.

Skoleforhold

Tabell 4.4.2: Holdning til skolen; prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Jeg trives på skolen	32 (31,0)	61 (58,3)	6 (7,8)	2 (2,9)
Jeg lærer interessante og nyttige ting på skolen	17 (18,4)	66 (62,2)	16 (15,3)	2 (4,0)

Tabell 4.4.3: Trivsel i friminutt, kroppsøvingstimer og teoretiske timer. I prosent. (Tall for hele utvalget)

	Svært god	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
Trivsel i friminuttene	46 (47,5)	48 (41,1)	7 (8,9)	0 (1,4)	0 (1,0)
Trivsel i kroppsøvingstimer	36 (36,9)	40 (38,8)	18 (16,5)	4 (3,8)	3 (4,0)
Trivsel i teoretiske timer	12 (14,7)	47 (40,4)	33 (33,0)	6 (7,0)	3 (5,0)

Elevene i delutvalget har omtrent samme opplevelse av skolen som det vi finner i de andre kommunene.

Fritidsaktiviteter

Tabell 4.4.4: Fritidsaktiviteter, prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Leser bøker, magasiner eller aviser	3 (3,8)	15 (16,9)	25 (21,0)	34 (35,5)	23 (22,8)
Er ute sammen med venner	2 (2,5)	16 (21,4)	25 (24,7)	38 (34,7)	18 (16,7)
Deltar i idrettslag	54 (38,5)	6 (9,7)	11 (10,8)	17 (22,7)	11 (18,2)
Spiller musikkinstrument	60 (49,0)	24 (28,4)	2 (7,5)	5 (7,6)	8 (7,5)
Aerobic eller dansegruppe	70 (76,0)	13 (9,6)	7 (8,7)	9 (5,4)	1 (0,3)

Fysisk aktivitet og organisert idrett

Tabell 4.4.5: Fysisk aktivitet. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Aldri	Sjelden	En dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Hvor ofte så aktiv at du blir andpusten eller svett?	1 (0,7)	3 (3,5)	11 (12,3)	43 (44,2)	42 (39,4)
Trener i treningsstudio	20 (36,7)	13 (30,5)	10 (12,3)	41 (14,8)	16 (5,8)
Går på ski (langrenn)	47 (43,5)	35 (32,5)	12 (12,7)	5 (5,4)	1 (5,9)

Tabell 4.4.6: Trening. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Fysisk aktivitet er viktig for min helse som voksen	52 (46,7)	44 (47,3)	4 (5,0)	0,5 (1,0)
Vennskap med andre er viktigere enn å vinne	52 (50,3)	42 (39,6)	4 (7,3)	2 (2,8)
Jeg trener ikke	3 (4,1)	8 (11,2)	29 (31,9)	60 (52,8)

Tabell 4.4.7: Trivsel på trening og på konkurranser. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært godt	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
På trening	57 (54,3)	34 (29,9)	7 (9,9)	2 (2,8)	0,5 (3,1)
I idrettskonkurranser	32 (38,4)	31 (26,9)	16 (16,7)	9 (8,5)	13 (9,5)

Fysisk aktivitetsnivået er som for gjennomsnittet, men andelen som trener i treningsstudio er høyere, og andelen som trener i idrettslag lavere. Dette må knyttes til at dette delutvalget er eldre enn gjennomsnittet.

Rusmidler

Tabell 4.4.8: Bruk av rusmidler; prosentvis fordeling. (Tall i parantes; fylkestotal for gruppen 16 år →)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-4 dager i uka	5-7 dager i uka
Drikker alkohol	20 (12,7)	49 (39,1)	29 (43,2)	2 (3,7)	0,5 (1,3)
Snuser	58 (56,1)	14 (14,6)	6 (4,3)	4 (3,7)	18 (21,3)
Røyker	75 (73,8)	16 (17,4)	2 (2,8)	5 (3,0)	2 (3,0)

Tabell 4.4.9: Folhold til bruk av rusmidler. (Tall i parantes; fylkestotal for gruppen 16 år →)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Mange av mine venner drikker alkohol	51 (50,0)	43 (43,0)	5 (5,7)	1 (1,3)
Jeg har følt press om å drikke alkohol	6 (5,9)	16 (15,1)	39 (34,6)	39 (44,4)

Elevene ved de to videregående skolene har omtrent det samme forholdet til rusmidler.

Ved denne skolen er det noen færre som drikker alkohol en dag i uka eller oftere.

Framtidstanker

Tabell 4.4.10: Tanker om framtiden i hjemkommunen. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Ta vare på miljøet, landsbygda	18 (23,1)	62 (59,7)	18 (14,6)	2 (2,7)
Jeg vil studere når jeg er ferdig med skolen	43 (35,2)	38 (39,3)	13 (17,9)	7 (7,6)
Jeg vil begynne å jobbe så fort som mulig	26 (26,9)	27 (42,6)	38 (27,4)	9 (3,2)
Jeg ønsker å flytte herfra og aldri flytte tilbake	13 (9,4)	19 (16,7)	33 (33,6)	35 (40,4)

Ved denne skolen er det noen flere som ønsker å studere når de er ferdig med skolen. Sammenlignet med ungdommene i alle kommunene, er det færre som ønsker å jobbe så fort som mulig. På spørsmålet om en ønsker å flytte, og aldri flytte tilbake, svarer ungdommene i dette delutvalget som ungdommene i de andre delutvalgene.

4.5 Delutvalg 5

Opplevd oppvekstmiljø

Tabell 4.5.1 Holdning til oppvekstmiljø; prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Det er et fint sted å bo for unge mennesker som meg	33 (34,3)	55 (49,1)	10 (11,8)	4 (4,8)
For få møtesteder for unge mennesker	18 (18,5)	45 (51,0)	30 (24,5)	6 (6,0)
Det er for lite frihet til å være slik en ønsker	9 (14,0)	22 (35,7)	46 (34,3)	23 (15,9)
Mobbing og angrep på unge mennesker	4 (2,9)	18 (12,9)	55 (47,7)	23 (35,6)

Sammenlignet med gjennomsnittet, er ungdommene i denne kommunene mindre enig i at det er for lite frihet til være slik en ønsker. Det er imidlertid en noe høyere andel som er enig i at det forekommer mobbing og angrep på unge mennesker.

Skoleforhold

Tabell 4.5.2: Holdning til skolen; prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Jeg trives på skolen	33 (31,0)	56 (58,3)	8 (7,8)	3 (2,9)
Jeg lærer interessante og nyttige ting på skolen	21 (18,4)	58 (62,2)	16 (15,3)	5 (4,0)

Tabell 4.5.3: Trivsel i friminutt, kroppsøvingstimer og teoretiske timer. I prosent. (Tall for hele utvalget)

	Svært god	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
Trivsel i friminuttene	46 (47,5)	39 (41,1)	11 (8,9)	3 (1,4)	2 (1,0)
Trivsel i kroppsøvingstimer	39 (36,9)	36 (38,8)	17 (16,5)	3 (3,8)	3 (4,0)
Trivsel i teoretiske timer	20 (14,7)	37 (40,4)	32 (33,0)	5 (7,0)	6 (5,0)

Elevene i denne kommunen opplever skoleforhold likt med ungdom i andre kommuner.

Fritidsaktiviteter

Tabell 4.5.4: Fritidsaktiviteter, prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Leser bøker, magasiner eller aviser	5 (3,8)	19 (16,9)	20 (21,0)	32 (35,5)	24 (22,8)
Er ute sammen med venner	2 (2,5)	21 (21,4)	22 (24,7)	36 (34,7)	19 (16,7)
Deltar i idrettslag	32 (38,5)	8 (9,7)	8 (10,8)	25 (22,7)	28 (18,2)
Spiller musikkinstrument	50 (49,0)	28 (28,4)	6 (7,5)	8 (7,6)	7 (7,5)
Aerobic eller dansegruppe	78 (76,0)	8 (9,6)	7 (8,7)	6 (5,4)	0 (0,3)

Fysisk aktivitet og organisert idrett

Tabell 4.5.5: Fysisk aktivitet. I prosent. (Tall for hele utvalget)

	Aldri	Sjelden	En dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Hvor ofte så aktiv at du blir andpusten eller svett?	0,5 (0,7)	3 (3,5)	10 (12,3)	43 (44,2)	44 (39,4)
Trener i treningsstudio	43 (36,7)	35 (30,5)	12 (12,3)	6 (14,8)	4 (5,8)
Går på ski (langrenn)	45 (43,5)	33 (32,5)	10 (12,7)	6 (5,4)	6 (5,9)

Tabell 4.5.6: Trening. I prosent. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Fysisk aktivitet er viktig for min helse som voksen	46 (46,7)	49 (47,3)	4 (5,0)	2 (1,0)
Vennskap med andre er viktigere enn å vinne	55 (50,3)	32 (39,6)	9 (7,3)	3 (2,8)
Jeg trener ikke	5 (4,1)	10 (11,2)	28 (31,9)	57 (52,8)

Tabell 4.5.7: Trivsel på trening og på konkurranser. I prosent. (Tall for hele utvalget)

	Svært godt	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
På trening	55 (54,3)	31 (29,9)	8 (9,9)	3 (2,8)	3 (3,1)
I idrettskonkurranser	41 (38,4)	27 (26,9)	15 (16,7)	8 (8,5)	9 (9,5)

Ungdommene i dette utvalget svarer nesten identisk med gjennomsnittet når det gjelder fritidsaktiviteter, fysisk aktivitet og deltakelse i organisert idrett.

Rusmidler

Tabell 4.5.8: Bruk av rusmidler; prosentvis fordeling. (Tall i parantes; fylkestotal for gruppen 13 – 15 år)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-4 dager i uka	5-7 dager i uka
Drikker alkohol	78 (74,2)	14 (16,7)	6 (7,8)	0,5 (0,6)	1 (0,6)
Snuser	86 (87,3)	7 (7,9)	2 (1,5)	2 (1,2)	3 (2,0)
Røyker	93 (93,2)	3 (3,3)	1 (2,8)	0,8 (0,6)	2 (1,5)

Tabell 4.5.9: Folhold til bruk av rusmidler. (Tall i parantes; fylkestotal for gruppen 13 – 15 år)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Mange av mine venner drikker alkohol	14 (12,9)	21 (19,8)	30 (28,8)	35 (38,5)
Jeg har følt press om å drikke alkohol	4 (3,2)	6 (5,6)	25 (26,0)	65 (65,2)

Elevene i dette utvalget har samme forhold til rusmidler som gjennomsnittet for ungdomsskoleelevene i de fem kommunene.

Framtidstanker

Tabell 4.5.10: Tanker om framtiden i hjemkommunen. I prosent. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Ta vare på miljøet, landsbygda	24 (23,1)	58 (59,7)	14 (14,6)	4 (2,7)
Jeg vil studere når jeg er ferdig med skolen	33 (35,2)	44 (39,3)	19 (17,9)	4 (7,6)
Jeg vil begynne å jobbe så fort som mulig	25 (26,9)	47 (42,6)	25 (27,4)	3 (3,2)
Jeg ønsker å flytte herfra og aldri flytte tilbake	4 (9,4)	18 (16,7)	55 (33,6)	23 (40,4)

Elevene i denne kommunen har omtrent de samme framtidstanker som gjennomsnittet av alle ungdommene i de fem kommunene. Det er imidlertid en større andel som er uenig i at de ønsker å flytte, men en mindre andel som er svært uenig i at de ønsker å flytte.

4.6 Delutvalg 6

Opplevd oppvekstmiljø

Tabell 4.6.1 Holdning til oppvekstmiljø; prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Det er et fint sted å bo for unge mennesker som meg	41 (34,3)	45 (49,1)	10 (11,8)	3 (4,8)
For få møtesteder for unge mennesker	18 (18,5)	52 (51,0)	25 (24,5)	6 (6,0)
Det er for lite frihet til å være slik en ønsker	6 (14,0)	29 (35,7)	37 (34,3)	28 (15,9)
Mobbing og angrep på unge mennesker	4 (2,9)	23 (12,9)	44 (47,7)	29 (35,6)

Ungdommene i dette delutvalget har i hovedtrekk samme opplevelse av oppvekstmiljøet som gjennomsnittet for alle kommunene. De er noe mindre enig i at det er for lite frihet til å være slik en ønsker, men mer enig i at det er mobbing og angrep på unge mennesker.

Skoleforhold

Tabell 4.6.2: Holdning til skolen; prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Jeg trives på skolen	27 (31,0)	59 (58,3)	10 (7,8)	4 (2,9)
Jeg lærer interessante og nyttige ting på skolen	11 (18,4)	66 (62,2)	18 (15,3)	5 (4,0)

Tabell 4.6.3.: Trivsel i friminutt, kroppsøvingstimer og teoretiske timer. I prosent. (Tall for hele utvalget)

	Svært god	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
Trivsel i friminuttene	48 (47,5)	44 (41,1)	7 (8,9)	1 (1,4)	1 (1,0)
Trivsel i kroppsøvingstimer	40 (36,9)	41 (38,8)	15 (16,5)	2 (3,8)	2 (4,0)
Trivsel i teoretiske timer	8 (14,7)	42 (40,4)	33 (33,0)	11 (7,0)	6 (5,0)

I hovedtrekk deler ungdommene i dette delutvalget resten av ungdommenes syn på skolen. Det er meget svak tendens til at noen flere trives godt i kroppsøvingstimer, og noen færre trives godt i teoretiske timer. Det er også noen færre i dette utvalget som er svært enig i at de lærer interessante og nyttige ting på skolen.

Fritidsaktiviteter

Tabell 4.6.4: Fritidsaktiviteter, prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Leser bøker, magasiner eller aviser	4 (3,8)	14 (16,9)	25 (21,0)	41 (35,5)	17 (22,8)
Er ute sammen med venner	3 (2,5)	32 (21,4)	22 (24,7)	31 (34,7)	12 (16,7)
Deltar i idrettslag	23 (38,5)	10 (9,7)	19 (10,8)	31 (22,7)	18 (18,2)
Spiller musikkinstrument	39 (49,0)	30 (28,4)	14 (7,5)	12 (7,6)	5 (7,5)
Aerobic eller dansegruppe	77 (76,0)	11 (9,6)	10 (8,7)	1 (5,4)	0,6 (0,3)

Flere ungdommene i dette delutvalget spiller musikkinstrument og deltar i idrettslag, enn gjennomsnittet for alle ungdommene i undersøkelsen.

Fysisk aktivitet og organisert idrett

Tabell 4.6.5: Fysisk aktivitet, prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Aldri	Sjelden	En dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Hvor ofte så aktiv at du blir andpusten eller svett?	0,6 (0,7)	4 (3,5)	15 (12,3)	50 (44,2)	31 (39,4)
Trener i treningsstudio	38 (36,7)	44 (30,5)	11 (12,3)	6 (14,8)	1 (5,8)
Går på ski (langrenn)	37 (43,5)	31 (32,5)	16 (12,7)	6 (5,4)	11 (5,9)

Tabell 4.6.6: Trening. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Fysisk aktivitet er viktig for min helse som voksen	41 (46,7)	51 (47,3)	9 (5,0)	0 (1,0)
Vennskap med andre er viktigere enn å vinne	46 (50,3)	46 (39,6)	6 (7,3)	2 (2,8)
Jeg trener ikke	3 (4,1)	12 (11,2)	30 (31,9)	55 (52,8)

Tabell 4.6.7: Trivsel på trening og på konkurranser. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært godt	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
På trening	53 (54,3)	33 (29,9)	11 (9,9)	2 (2,8)	2 (3,1)
I idrettskonkurranser	41 (38,4)	33 (26,9)	15 (16,7)	7 (8,5)	5 (9,5)

Ungdommene i dette utvalget har samme forhold til trening og idrett som vi ser for alle fem kommuner samlet.

Rusmidler

Tabell 4.6.8: Bruk av rusmidler; prosentvis fordeling. (Tall i parantes; fylkestotal for gruppen 13 – 15 år)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-4 dager i uka	5-7 dager i uka
Drikker alkohol	61 (74,2)	21 (16,7)	17 (7,8)	2 (0,6)	0 (0,6)
Snuser	82 (87,3)	13 (7,9)	2 (1,5)	2 (1,2)	1 (2,0)
Røyker	95 (93,2)	4 (3,3)	1 (2,8)	0 (0,6)	0 (1,5)

Tabell 4.6.9: Folhold til bruk av rusmidler. (Tall i parantes; fylkestotal for gruppen 13 – 15 år)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Mange av mine venner drikker alkohol	16 (12,9)	23 (19,8)	32 (28,8)	29 (38,5)
Jeg har følt press om å drikke alkohol	3 (3,2)	5 (5,6)	36 (26,0)	56 (65,2)

I hovedtrekk har ungdommene i dette utvalget samme forhold til rusmidler som de andre ungdommene i samme alder. Det er noen flere i denne kommunen som svarer at de drikker sjelden og noen færre som svarer at de aldri drikker, sammenlignet med gjennomsnittet for denne aldersgruppen.

Framtidstanker

Tabell 4.6.10: Tanker om fremtiden i hjemkommunen. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Ta vare på miljøet, landsbygda	22 (23,1)	68 (59,7)	10 (14,6)	1 (2,7)
Jeg vil studere når jeg er ferdig med skolen	24 (35,2)	41 (39,3)	27 (17,9)	9 (7,6)
Jeg vil begynne å jobbe så fort som mulig	6 (26,9)	29 (42,6)	37 (27,4)	28 (3,2)
Jeg ønsker å flytte herfra og aldri flytte tilbake	4 (9,4)	23 (16,7)	44 (33,6)	29 (40,4)

I denne kommunen er det langt færre som svarer at de vil begynne å jobbe så fort som mulig. Det er også en noe større andel som svarer at de er svært enig at de ønsker å studere etter avsluttet videregående skole. På spørsmålet om de ønsker å flytte og aldri flytte tilbake, er det færre i dette delutvalget som benytter ytterkategoriene, svært enig og svært uenig.

4.7 Delutvalg 7

Opplevd oppvekstmiljø

Tabell 4.7.1 Holdning til oppvekstmiljø; prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Det er et fint sted å bo for unge mennesker som meg	42 (34,3)	47 (49,1)	8 (11,8)	3 (4,8)
For få møtesteder for unge mennesker	16 (18,5)	48 (51,0)	30 (24,5)	7 (6,0)
Det er for lite frihet til å være slik en ønsker	7 (14,0)	23 (35,7)	43 (34,3)	27 (15,9)
Mobbing og angrep på unge mennesker	1 (2,9)	20 (12,9)	56 (47,7)	24 (35,6)

Det er noen flere i dette utvalget som svarer at de er svært enig i at det er et fint sted å bo. Det er også færre som mener det er for lite frihet til å være slik en ønsker. Sammenlignet med gjennomsnittet for alle kommunene, er det flere som er enig i at det er mobbing og angrep på unge mennesker.

Skoleforhold

Tabell 4.7.2: Holdning til skolen; prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Jeg trives på skolen	42 (31,0)	50 (58,3)	6 (7,8)	3 (2,9)
Jeg lærer interessante og nyttige ting på skolen	27 (18,4)	61 (62,2)	10 (15,3)	3 (4,0)

Tabell 4.7.3.: Trivsel i friminutt, kroppsøvingstimer og teoretiske timer. I prosent. (Tall for hele utvalget)

	Svært god	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
Trivsel i friminuttene	57 (47,5)	32 (41,1)	9 (8,9)	1 (1,4)	1 (1,0)
Trivsel i kroppsøvingstimer	33 (36,9)	40 (38,8)	18 (16,5)	4 (3,8)	5 (4,0)
Trivsel i teoretiske timer	20 (14,7)	40 (40,4)	29 (33,0)	7 (7,0)	4 (5,0)

Elevene i denne kommunen trives noe bedre på skolen, og oppgir i større grad at de lærer interessante og nyttige ting på skolen, sammenlignet med de andre. Det er 57 % som trives svært godt i friminuttene i denne kommunen, men tilsvarende tall for alle elevene er 47,5 %. Det er også en større andel som trives svært godt i teoretiske timer.

Fritidsaktiviteter

Tabell 4.7.4: Fritidsaktiviteter, prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Leser bøker, magasiner eller aviser	3 (3,8)	13 (16,9)	15 (21,0)	45 (35,5)	25 (22,8)
Er ute sammen med venner	3 (2,5)	20 (21,4)	27 (24,7)	34 (34,7)	17 (16,7)
Deltar i idrettslag	29 (38,5)	14 (9,7)	11 (10,8)	26 (22,7)	20 (18,2)
Spiller musikkinstrument	38 (49,0)	29 (28,4)	15 (7,5)	11 (7,6)	8 (7,5)
Aerobic eller dansegruppe	72 (76,0)	11 (9,6)	11 (8,7)	6 (5,4)	0 (0,3)

En større andel i denne kommunen spiller musikkinstrument og deltar i idrettslag.

Fysisk aktivitet og organisert idrett

Tabell 4.7.5: Fysisk aktivitet. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Aldri	Sjelden	En dag i uka	2-3 dager i uka	4-7 dager i uka
Hvor ofte så aktiv at du blir andpusten eller svett?	0 (0,7)	3 (3,5)	8 (12,3)	42 (44,2)	47 (39,4)
Trener i treningsstudio	40 (36,7)	36 (30,5)	17 (12,3)	7 (14,8)	9 (5,8)
Går på ski (langrenn)	30 (43,5)	36 (32,5)	17 (12,7)	7 (5,4)	9 (5,9)

Tabell 4.7.6: Trening. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Fysisk aktivitet er viktig for min helse som voksen	56 (46,7)	43 (47,3)	2 (5,0)	0 (1,0)
Vennskap med andre er viktigere enn å vinne	51 (50,3)	42 (39,6)	6 (7,3)	1 (2,8)
Jeg trener ikke	3 (4,1)	10 (11,2)	31 (31,9)	56 (52,8)

Tabell 4.7.7: Trivsel på trening og på konkurranser. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært godt	God	Middels	Dårlig	Svært dårlig
På trening	61 (54,3)	22 (29,9)	11 (9,9)	3 (2,8)	3 (3,1)
I idrettskonkurranser	47 (38,4)	19 (26,9)	21 (16,7)	5 (8,5)	7 (9,5)

I denne kommunen er andelen som trener oftere enn 3 dager noe høyere enn i de andre kommunene. Flere går på ski, og de unge trives bedre på trening og i konkurranser enn gjennomsnittet.

Rusmidler

Tabell 4.7.8: Bruk av rusmidler; prosentvis fordeling. (Tall i parentes; fylkestotal for gruppen 13 – 15 år)

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2-4 dager i uka	5-7 dager i uka
Drikker alkohol	84 (74,2)	12 (16,7)	4 (7,8)	0 (0,6)	0 (0,6)
Snuser	94 (87,3)	4 (7,9)	1 (1,5)	0 (1,2)	1 (2,0)
Røyker	98 (93,2)	3 (3,3)	0 (2,8)	0 (0,6)	0 (1,5)

Tabell 4.7.9: Folhold til bruk av rusmidler. Tall i parentes; fylkestotal for gruppen 13 – 15 år

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Mange av mine venner drikker alkohol	7 (12,9)	14 (19,8)	17 (28,8)	61 (38,5)
Jeg har følt press om å drikke alkohol	3 (3,2)	5 (5,6)	16 (26,0)	77 (65,2)

Det er mindre bruk av alkohol, snus og røyk i denne kommunen, sammenlignet med gjennomsnittet for kommunene og skolene som deltar i denne undersøkelsen. Som en konsekvens av dette er det en større andel som er uenig i at de har mange venner som drikker alkohol.

Framtidstanker

Tabell 4.7.10: Tanker om fremtiden i hjemkommunen. Prosentvis fordeling. (Tall for hele utvalget)

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Ta vare på miljøet, landsbygda	29 (23,1)	60 (59,7)	10 (14,6)	1 (2,7)
Jeg vil studere når jeg er ferdig med skolen	40 (35,2)	42 (39,3)	16 (17,9)	3 (7,6)
Jeg vil begynne å jobbe så fort som mulig	35 (26,9)	41 (42,6)	18 (27,4)	6 (3,2)
Jeg ønsker å flytte herfra og aldri flytte tilbake	10 (9,4)	21 (16,7)	31 (33,6)	38 (40,4)

De unges framtidstanker i denne kommunen er relativt like med hva vi ser i de andre kommunene. Det er imidlertid en større andel som vil begynne å jobbe så fort som mulig, og en litt større andel som vil studere når de er ferdig med skolen. Det er ubetydelig flere i denne kommunen, sammenlignet med gjennomsnittet for de fem kommunene, som ønsker å flytte og aldri flytte tilbake.

5 Bygder i perspektiv

5.1 Sammendrag

Denne undersøkelsen viser at oppvekstmiljøet oppleves meget likt i de fem ulike kommunene. Noen kommuner har et mer begrenset organisert fritidstilbud enn andre, men ungdommen bruker mye tid på ”individuelle” aktiviteter. Selv om de aller fleste trives meget godt i sitt oppvekstmiljø, er det et flertall som ønsker flere møtesteder for ungdom.

Oppvekstmiljøet endres når ungdommene blir eldre. Den største endringen som det er fokusert på i vår undersøkelse, er knyttet til alkoholkonsumet. Veldig få drikker alkohol i ungdomsskolen, men i videregående skole drikker de fleste alkohol, sjelden eller en gang i uka. Vi ser også en markert nedgang i idrettsdeltakelsen når ungdommene blir eldre. Selv om de fleste slutter med idrett i ungdomsårene, fortsetter de fleste å trene. Mange begynner å trene i treningsenter.

Undersøkelsen viser at gutter og jenter opplever oppvekstmiljøet relativt likt. Noen signifikante forskjeller er det imidlertid. En litt større andel av guttene enn jentene er fornøyd med hjemstedet, mens noen flere jenter savner møtested for ungdom. Noen flere jenter enn gutter ønsker å studere etter videregående skole, mens flere gutter ønsker å jobbe så fort som mulig. Gutter og jenter er like fysisk aktive, men de velger noen ulike måter å trene på. flytte fra heimbygda, og jenter savner i større grad møtesteder for ungdom.

Denne undersøkelsen viser også at oppvekstmiljøet har vært meget stabilt fra 1996 og fram til 2011. Med utgangspunkt i resultatene i denne undersøkelsen, er det ingen grunn til å være bekymret for utviklingen de siste 15 årene. Endringene er små, men mange av dem peker i en positiv retning.

Det er også viktig å peke på at det er store forskjeller ungdom i mellom, i alle fem kommuner. De aller fleste trives og har en god oppvekst. Det er viktig å opprettholde et godt oppvekstmiljø for flertallet, samtidig som en strekker seg lengst mulig for at flest mulig (alle?) ungdom kan få en god oppvekst.

5.2 Bygder i forhold til Trondheim

Trondheim kommune har i 2005 og 2009 gjennomført en ungdomsundersøkelse i barneskoler, ungdomsskoler og i videregående skole (UngHiT, 2010). Oppveksten er relativt lik i bygder og i Trondheim. For flertallet er det likt, men noen nyanser finner vi.

De aller fleste opplever at de har et fint sted å bo. Andelen som opplever dette er høyere i Trondheim. I bygdene er det 86,1 % av ungdomsskolelevnene og 79,1 % av elevene i videregående skole som er enig at de bor på et fint sted, mens tilsvarende tall i Trondheim er 96,3 % og 99,2 %. Spørsmålene er utformet forskjellig, slik at en skal være varsom med å sammenligne direkte.

Trivselen på skolen er lik i Trondheim og i bygdene, og vi finner de samme små variasjonene mellom gutter og jenter, og mellom elevene i ungdomsskolen og i videregående skole.

Fritidsmønsteret er også likt mellom by og land. De leser omtrent like mye, besøker hverandre like mye, like mange med i korps, omtrent like mange spiller musikkinstrument og de bruker omtrent like mye tid ved datamaskiner.

I videregående skole er det i bygdene og i Trondheim, omtrent like stor andel som trener i idrettslag. I ungdomsskolen er det i Trondheim 71,4 % som trener minst en da i uka i idrettslag, mens tilsvarende tall i bygdene er 49,2%. Bygdeungdom er mer fysisk aktive enn ungdom i Trondheim. Av ungdomsskoleelevnene i i Trondheim er det 11,3 % som er andpusten eller svett sjeldnere enn en gang i uka, mens i bygdene er det 3,6 %. I videregående skole er det i Trondheim 19,4 % som er andpusten eller svett sjeldnere enn en dag i uka, mens i bygdene er det 5,0 %.

Ruskonsumet er relativt likt i by og land, med store endringer i løpet av ungdomsårene. I bygdene er det noen færre som røyker og noen flere som snuser. Alkoholkonsumet er relativt likt.

I bygdene er det noen flere enn i Trondheim, som ønsker å studere etter avsluttet videregående skolen.

5.3 Bygder i forhold til nasjonale studier

Fysisk aktivitet og idrett

Ungdom og fysisk aktivitet er et spennende og dagsaktuelt tema, både vitenskapelig og politisk. Forskningstradisjonen har hatt ulike fokusområder og forskningsspørsmål, som for eksempel: *Hvorfor bør barn og unge være i fysisk aktivitet; hvor mye fysisk aktivitet er det blant barn og unge; hva gjør at barn og unge blir og forholder seg fysisk aktive og hvor mye av denne aktiviteten er idretten?* Disse spørsmålene er noe av utgangspunktet for at det har blitt gjennomført flere undersøkelser av ungdoms fysiske aktivitet.

Vi mangler likevel presis kunnskap om utviklingen av barn og ungdoms aktivitetsnivå og fysiske form. Tidligere studier måler unges fysiske aktivitet ulikt, noe som vanskeliggjør sammenligning på tvers av studier. De fleste studiene har en kort tidshorisont og gir således dårlig grunnlag for å beskrive endringer i de unges aktivitetsnivå (Søgaard m.fl 2000).

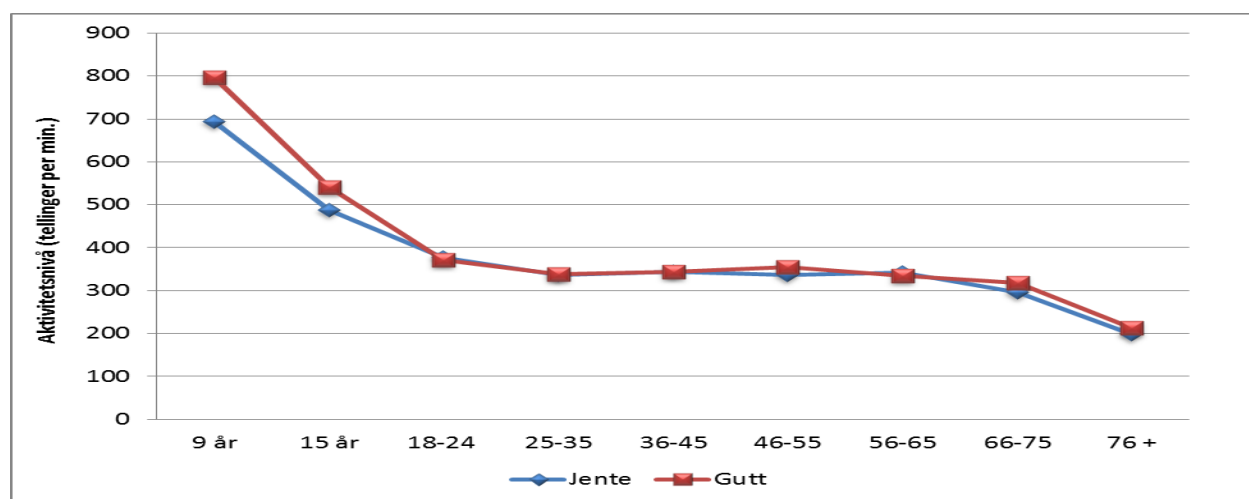
Hovedinntrykket fra de ulike studiene er at de fleste unge er fysisk aktive. De fleste trener to ganger i uka eller oftere (Hansen & Breivik 1998; Ingebrigtsen & Sæther 2006; Aspvik, Sæther & Ingebrigtsen 2008). Dette har vært stabile tall de siste årene¹. Samtidig er 80-90 % innom den organiserte idretten i løpet av sin oppvekst (Ingebrigtsen & Aspvik 2010).

Andelen inaktive ungdom har også vært stabil. For cirka 15 år siden viste en norsk undersøkelse at det i aldersgruppen 15-19 år var bare 6,8 prosent som rapporterte at de aldri trente (Hansen & Breivik 1998). Tall fra Ung-HUNT viste at 12 prosent av 15- og 16-åringene ikke driver idrett eller mosjonerer med så høy intensitet at de blir andpustne eller svette (Kurtze, Gundersen & Nystad 2001). En undersøkelse av 15 år gamle ungdommer i Oslo viste at 5 prosent av de unge hadde mindre enn 30 minutter med moderat fysisk aktivitet hver dag (Klasson-Heggebø & Anderssen 2003).

¹ I Oslo ble det i 1999 og 2005 gjennomført en undersøkelse av aktivitetsnivået til 9-åringene og 15-åringene (*European Youth Heart Study* og *9- og 15-årsundersøkelsen*). Denne undersøkelsen viste ingen betydningsfulle endringer i aktivitetsnivået (Helsedirektoratet 2008). Nye utviklings tall for perioden 2005/06 til 2011 blir publisert av helsedirektoratet i 2012.

I Møre og Romsdal var det 4 % av ungdommene som rapporterte at de aldri er så aktive at de blir andpustne eller svette. I samme undersøkelse rapporterte 8,3 prosent at de aldri er andpustne eller svette utenom skolen (Ingebrigtsen & Sæther 2006).

Det er alikvel tydelig at mange velger å redusere sin aktivitet i løpet av ungdomsårene (Grue 1985, Sisjord 1993, NIF 2002, Ingebrigtsen 2004).

Figur 5.11: Fysisk aktivitet i Norge, fordelt på alder og kjønn (Helsedirektoratet, 2008, 2009).

Flere studier har kommet frem til at de yngre trener noe oftere enn de eldre (Hansen & Breivik 1998; Breivik 1996; Wichstrøm 1995; Ingebrigtsen & Sæther 2006; Aspvik, Sæther & Ingebrigtsen 2008, Helsedirektoratet 2008). Andelen inaktive er imidlertid ikke økende opp gjennom ungdomsårene. Dette betyr at noen av de unge som trener aller mest, reduserer treningshyppigheten med økende alder. Andelen som trener 1 dag i uka er økende med alder. I ungdomsårene er det mest vanlig å trene 2-3 dager i uken, både for gutter og jenter (Aspvik, Sæther & Ingebrigtsen 2008).

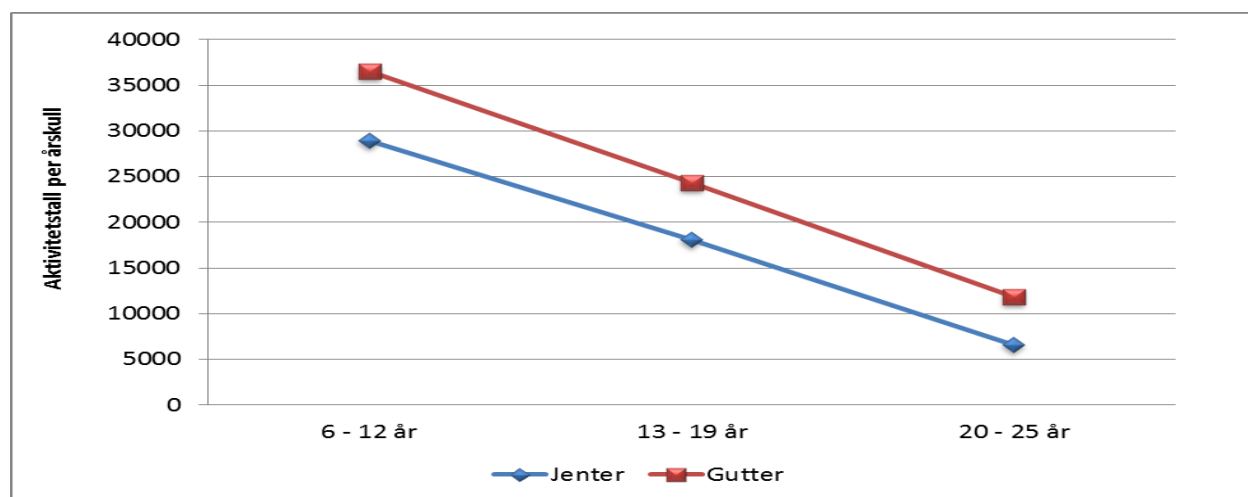
Gutter er mer fysisk aktive enn jenter i barne- og ungdomsårene (Helsedirektoratet 2008). Ved objektiv registrering fant man at hele 91 % av de 9-årige guttene og 75 % av de 9-årige jentene har et fysisk aktivitetsnivå som tilfredsstillende gjeldende norske anbefalinger fra helsemyndighetene² (Helsedirektoratet, 2008). Blant 15-åringene tilfredsstilte 54 % av guttene og 50 % av jentene anbefalingene (Helsedirektoratet 2008). Det er guttene som har størst reduksjon i sin fysiske aktivitet fra 9 til 15 år (figuren ovenfor). Kjønn- og aldersforskjellene i fysisk aktivitet er funn som blir støttet av flere

² 60 minutter med daglig variert fysisk aktivitet i moderat intensitet eller hardere.

undersøkelser, med både egenrapporterte og objektive registreringer (Klasson-Heggebø mfl. 2003, Riddoch mfl. 2004, Rizzo mfl. 2007, Troiano mfl. 2008, Aspvik m.fl. 2008).

Den fysiske aktiviteten reduseres med 31 % fra 9 til 15 år (Helsedirektoratet 2008). Videre reduseres den med 31 % fra 15 til 20-30 år (Helsedirektoratet 2009). Man er mest aktiv i barndommen. Dette illustreres godt i figur 5.11.

Det er flere aktive jenter i den organiserte barne- og ungdomsidretten (alderen 6-12 og 13- 19 år) nå enn tidligere (Fasting og Sand 2009). Det er flere aktive gutter enn jenter, men avstanden er redusert. Aktive medlemskap går ned for både guttene og jentene med økt alder. Nedgangen er størst for guttene (ibid).

Figur 5.2: Aktivitetstall pr årskull (NIF, 2010).

Den største endringen i ungdomsårene er knyttet til aktivitetsformen. Ungdommer slutter med organisert idrett når de blir eldre, men de fortsetter å trene på andre måter. Egenorganisert trening og trening i treningsstudio er gode eksempler på dette. (Ingebrigtsen & Sæther 2006).

Det er en bred forståelse om at barne- og ungdomsidretten er viktig i etableringen av en fysisk aktiv livsstil. I forskningen er det også funnet dokumentasjon på dette - de som deltar i organisert idrett og er fysisk aktive i barne- og ungdomsårene har en mye større sjanse for å delta i idrett og være fysisk aktive i voksenlivet (Telema 2006, Kjønneksen 2009).

Undersøkelsene av de unges fysiske aktivitet har imidlertid ikke tatt for seg mangfoldet i aktivitetene og lokale variasjoner har fått liten oppmerksomhet.

Kan det tenkes at mange unge fortsetter sin aktivitet på andre måter når de avslutter sin deltagelse i idretten? Ingebrigtsen og Sæther (2005) tar opp dette spørsmålet i en undersøkelse gjort på ungdoms fysiske aktivitet i Møre og Romsdal, hvor det viser seg at aktivitetsnivået holder seg stabilt på tross av synkende deltagelse i idretten. De finner også at ungdommens holdning til å trene ser ut til å holde seg stabilt høyt fra ungdomsskolen til den videregående skolen (Ibid). Det er andelen som trener i idrettslag som går sterkest ned, og bidrar til at den totale treningstiden reduseres (Ibid).

Hvis målsettingen er at barn og unge skal drive med / opprettholde sin fysiske aktivitet, organisert og / eller uorganisert, er det helt nødvendig at man trives. Det er en signifikant sammenheng mellom aktivitet og trivsel (Ingebrigtsen 2004).

Skoleforhold

I 2004 gjennomførte Senter For Idrettsforskning en undersøkelse i Møre og Romsdal (Ingebrigtsen 2004), som ga et innblikk i ungdoms trivsel knyttet til ulike arenaer. Svarene fra denne undersøkelsen gir et bilde av at ungdom trives generelt godt, både på skole, trening og under fysisk aktivitet.

Elevundersøkelsen 2007 (Danielsen 2007) rapporterer også god trivsel på skolen og kan samtidig vise til at trivselen har vært stabil fra 03-04 til 05-06. I Elevundersøkelsen 2011 svarer elevene i gjennomsnitt 4,3 på sosial trivsel og 4,0 på trivsel med læreren, der 5 er svært god trivsel (Wendelborg m.fl. 2011). Når det gjelder kjønnsforskjeller og trivsel er det små forskjeller (Ingebrigtsen og Sæther 2005, Wendelborg m.fl. 2011). Ingebrigtsen og Sæther (2005) fant også kun små variasjoner når de så på trivselen fordelt på alder. I elevundersøkelsen 2011 er den sosiale trivselen stabilt høy fra 5. trinn til VGS3, mens trivsel med læreren antyder en svak nedgang fra 5. Trinn til 9. Trinn, mens den er relativt stabil fra 10.trinn til VGS3 (Wendelborg m.fl. 2011).

Det er også viktig å påpeke at 8,5 prosent av elevene i elevundersøkelsen 2011 rapporterer at de blir mobbet flere ganger i måneden. Denne andelen har vært uendret i perioden 2007-2011 (Wendelborg m.fl. 2011).

Rusmidler

I Norge har SIRUS (statens institutt for rusmiddelforskning) over lengre tid kartlagt 15-16 åringer sitt forhold til rusmidler som tobakk, alkohol og narkotika, som en del av en større internasjonal undersøkelse i regi av ESPAD (European school survey project an alcohol and other drugs). Denne ESPAD undersøkelsen har blitt gjennomført tre ganger (1995, 1999 og 2003). Resultatene har vist at andelen røykere steg fra 1995 til 1999, men ble redusert igjen i 2003. I alle de tre undersøkelsene var det en større andel av jentene som røykte samtidig som at andelen gutter som røyker daglig ble kraftig redusert mellom 1999 og 2003 sammenlignet med jentene (Skretting og Bye 2003). Folkehelseinstituttet (FHD) bekrefter disse funnene i sin undersøkelse, og kan samtidig vise til geografiske forskjeller (Ingebrigtsen og Sæther 2005).

Statens tobakksskaderåd gjennomførte en undersøkelse i samarbeid med norsk gallup, hvor de hadde som mål å kartlegge andelen som røyker på norske ungdomsskoler (Wedde og Lindbak 2005). Resultatene viser at andelen som røykte daglig var moderat økende for alle de tre klassetrinnene både blant jentene og guttene mellom 1995 og 2000, fulgt av en reduksjon i 2005 (ibid).

Når det gjelder bruken av snus, ser den ut til å være økende i Norge. I motsetning til røyking er andelen som bruker snus av og til økende for både jenter og gutter. Det at flere undersøkelser gjort på snus (Nossum 2004, 2005) viser til en lik utvikling kan tyde på at dette er en nasjonal tendens, på tross av tilsynelatende geografiske forskjeller. Dette bekreftes av undersøkelsene til Statens tobakksskaderåd (Wedde og Lindbak 2005).

Ungdomsskoleelevers drikkemønster og alkoholkonsum blir ofte antatt å være i endring. Noe som blir bekreftet av SIRUS (Statens institutt for rusmiddelforskning) sin årlige undersøkelse på bruk av rusmiddel blant ungdom i alderen 15-20 år. Noe forenklet viser undersøkelsene at forbruket av alkohol blant ungdom viste en klar økning fra første halvdel av 1990-tallet fram til tusenårsskiftet. Samtidig er tallene klare på at gutter drikker mer enn jenter (Skretting 2007).

Oppvekstmiljø

Fraflytting fra rurale områder, til fordel for befolkningsmessig konsentrasjon i urbane strøk, er et sentralt tema innen norsk bygdeforskning. Fokus har spesielt vært rettet mot ungdom og deres forflytninger. Hvorfor velger så mange rurale ungdommer å flytte fra hjembygda og heller utvikle urbane livskarrierer i de større byene? Og vel så interessant – hva kjennetegner ungdommene som ikke ønsker å flytte fra hjembygda, men som heller satser på en rural fremtid?

Barn og ungdoms oppvekstmiljø er det som ofte blir sett på som svært viktig for at en bor eller flytter (tilbake) til bygda (Orderud 2001, Stenbacka 2001, Lysgård m.fl. 2000). Den trygge og gode oppveksten er, i følge Villa (2005), et element i forståelsen av en rural idyll.

Bygda som trygg og god er i Villa sin doktorgradsavhandling (Villa 2005) en voksenopplevelse. Studier av barn og ungdom sine egne opplevelser av oppvekst i bygda viser at sosial trygghet, frihet, snille naboer og ”alle kjenner alle” er noe også de framhever som årsak til at de trives (Brottveit 1998). Men det som for barnefamilien er et trygt og tett lokalmiljø, kan være begrenset og ensidig for ungdom og andre voksne (Villa 2005). Som en polarisering av alle de positive opplevelsen med å bo på bygda, trekkes også flere negative elementer fram. Noen opplever bygda som en plass som mangler kulturtilbud, underholdning og uteliv. En plass med fraflytting generelt og kvinnefracflytting spesielt (ibid).

Opplevelsen av å vokse opp og bo i ei bygd ser derfor ut til å være delt, hvor det for noen, med utgangspunkt i sin livssituasjon, passer bra, passer det mindre bra for andre. En tendens man kan kjenne seg igjen i med utgangspunkt i behovshierarkiet til Maslow, der menneskene forsøker å tilfredsstille sine behov ved å prioritere i en viss rekkefølge, som for eksempel utdanning/jobb, trygghet, fritidstilbud osv. (Gjerset m.fl. 2006).

Referanseliste

Aspvik, N. P., Sæther S. A. og Ingebrigtsen J. E. (2008). *Oppvekst i bygder – Ungdom i Sør-Trøndelag*. Senter for idrettsforskning, NTNU Samfunnsforskning as. Rapport 1/05.

Breivik, G. (1996) *Det gode, lange liv og dets gleder. Utbredelse og verdier knyttet til fysisk aktivitet i den norske befolkningen*. Rapport nr 7. Oslo, Norges idrettsforbund.

Brottveit, Å. (1998): *Barnevennlige samfunn? En studie av tre bygders sosiale nettverk og oppvekstbetingelser i Rømskog, Marker og Rakkestad*. Forskningsrapport nr. 1/98. Oslo: Diakonhjemmets høgskolesenter.

Danielsen, I-J., Skaar, K., Skaalvik, E. M. (2007). *De viktige få – analyse av elevundersøkelsen 2007*. Oxford research as. Kristiansand.

Fasting, K. og Sand, T. S. (2009). *Kjønn i endring, en tilstandsrapport om norsk idrett*. Akilles, Oslo.

Gjerset, A., Haugen, K., Holmstad, P. (2006): *Treningslære. 3. utgave*. Oslo, Universitetsforlaget

Grue, L. (1985): *Bedre enn sitt rykte*. Oslo, STUI.

Hansen, E. B. og Breivik, G. (1998) *Ungdoms fysiske aktivitet. Resultater fra Norsk Monitor og Barne- og ungdomsundersøkelsen*. Rapport nr. 1 fra prosjektet ”Fysisk aktivitet i den norske befolkningen”. Norges idrettshøgskole og Norges Idrettsforbund og Olympiske komité.

Helsedirektoratet (2008) *Fysisk aktivitet blant barn og unge i Norge – En kartlegging av aktivitetsnivå og fysisk form hos 9- og 15-åringer*. Oslo, Helsedirektoratet.

Helsedirektoratet (2009) *Fysisk aktivitet blant voksne og eldre i Norge – Resultater fra en kartlegging i 2008 og 2009*. Oslo, Helsedirektoratet.

Ingebrigtsen, J. E. (2004): *Ungdoms fysiske aktivitet i Møre og Romsdal*. Trondheim, NTNU.

Ingebrigtsen, J. E. og Sæther, S. A. (2005): *MOT i ungdomsskolen 2004-2005*. Senter for idrettsforskning, NTNU Samfunnsforskning as. Rapport 1/05.

Ingebrigtsen, J. E. og Sæther, S. A. (2006) *Ungdoms fysiske aktivitet i Møre og Romsdal 2005*. Senter for idrettsforskning, NTNU samfunnsforskning AS. Rapport 1/06.

Ingebrigtsen, J. E. og Aspvik, N. P. (2010). *Barns idrettsdeltagelse i Norge*. Litteraturstudie av barn i idretten. Senter for idrettsforskning, NTNU Samfunnsforskning AS..

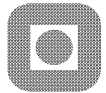
Kjønniksen, L. (2008) *The association between adolescent experiences of physical activity and leisure-time physical activity in adulthood: a 10-year longitudinal study*. Ph.d.-avhandling, Universitet i Bergen.

Klasson-Heggebø, L og Anderssen, S. A. (2003) Gender and age difference in relation to the recommendations of physical activity among Norwegian children and youth. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 13, (5) 293-301.

Lysgård, H. K., Ryntveit, A. K. og Karlsen, J. (2002): *Å bo på landet - et valg av livsstil. En studie av Marnardal og Åseral*. FoU-rapport 15/00. Kristiansand: Agderforskning.

Norges idrettsforbund (2002): *Tilstandsrapporten for norsk idrett*. Oslo, NIF.

- Nossum, G. (2004): *Bruk av rusmidler blant unge i innherad. Resultater fra en spørreundersøkelse blant 8.-10.- klassinger i i Innherad samkommune i 2004*. Steinkjer, Nord-Trøndelagsforskning.
- Nossum, G. (2005): *Ungdom og rus- Steinkjer 2005. Resultater fra en spørreundersøkelse blant 8.- 10.- klassinger i Steinkjer kommune i 2005*. NTF-arbeidsnotat 3/05.
- Orderud, G. I. (2001): *Unge voksne i utkant-Norge. Stedstilknytning og stedsoppfatning*. NIBR-notat nr. 102. Oslo: Institutt for by- og regionforskning.
- Riddoch, C. J., Andersen, L. B., Wedderkopp, N., Harro, M., Klasson-Heggebo, L., Sardinha, L. B., Cooper, A. R., and Ekelund, U. (2004). Physical activity levels and patterns of 9-and 15-year-old European child. *Med Sci Sports Exerc*, 36, s.86-92.
- Rizzo, N. S., Ruiz, J. R., Hurtig-Wennelöf, A., Ortega, F. B. og Sjöström, M. (2007). Relationship of physical activity, fitness, and fatness with clustered metabolic risk in children and adolescents: The European Youth Heart Study. *The Journal of Pediatrics*, 150, s. 388-394.
- Sisjord, M. K. (1993): *Idrett og ungdomskultur. Bø-ungdom i tall og tale*. Norges idrettshøgskole, Oslo.
- Skretting, A. og Bye, E. K. (2003): *Bruk av rusmidler blant norskse 15-16 åringer. Resultater fra den norske delen av de europeiske skoleundersøkelsene- ESPAD 1995, 1999 og 2003*. SIRUS rapport nr 5/2003. Statens institutt for rusmiddelforskning. Oslo.
- Skretting, A. (2007): *Ungdoms bruk av rusmidler. Hovedresultater fra de årlige ungdomsundersøkelsene 1968-2007*. SIRUS. www.sirus.no.
- Stenbacka, S. (2001): *Landsbyboende i innflytarnas perspektiv. Intention och handling i lokalsamhället*. Avhandling. Geografiske regionstudier nr. 42. Uppsala: Uppsala universitet
- Telema, R., Yang, X., Hirvensalo, M. og Raitakari, O. (2006) Participation in organized sport as a predictor of adult physical activity: a 21-year longitudinal study. *Pediatric Exercise Science*, 17, 76-88.
- Troiano, R. P., Berrigan, D., Dodd, K. W., Masse, L. C., Tilert, T. and McDowell, M. (2008). Physical activity in the United States measured by accelerometer. *Med Sci Sports Exerc*, 40, s. 181-188.
- Villa, M. (2005): *Bygda som bustad*. Rapport nr. 1/05. Norsk senter for bygdeforskning. Trondheim.
- Wedde, E. og Lindbak, R. L. (2005): *Tobakksbruk i ungdomsskolen 2005*. TNS Gallup. www.shdir.no/tobakk.
- Wendelborg, C., Røe, M. Og Skaalvik, E. (2011). *Elevundersøkelsen 2011 – Analys av Elevundersøkelsen 2011*. Senter for Mangfold og Inkludering. NTNU Samfunnsforskning as. Rapport 2011.
- Wichstrøm, L. (1995) *Hvem? Hva? Hvor? – Om ungdom og idrett. En landsdekkende surveyundersøkelse*. Norges forskningsråds program for ungdomsforskning. UNGFORSK. Oslo, Kulturdepartementet.

OPPVEKST I BYGDER

Takk for at du vil delta i denne undersøkelsen. Ingen vil få se eller vite hva du har svart.

Les spørsmålene i tur og orden. Det er ingen “riktige” eller “gale” svar. Riktige svar for deg, er det **du** mener.

Prøv å besvare **alle** spørsmålene. **Ikke** bruk for lang tid på noen spørsmål.

Slik gjør du:

I de fleste spørsmålene blir du spurt om å sette et **x** i den ruten som passer best for deg:

Spørsmål: Liker du å svømme? Sett bare et **x**. Ja Nei

Dersom du endrer mening, skraver ruten du satte krysset i og sett et kryss i neste rute:

Ja Nei

1. Er du jente eller gutt? Jente Gutt

2. Hvilken klasse går du i? 8. 9. 10. Vgs.

3. Når er du født? *Skriv inn fødselsdatoen i rutene under; (f.ek. Oktober 1997 blir 10 – 97)*

☞ Min fødselsdato er →

<i>Måned</i>	<i>År</i>

AKTIVITETSDEL

FRITIDSAKTIVITETER

4. Her er ting som unge mennesker gjør i fritiden. Hvor ofte gjør du disse tingene? Et **x** for hver linje.

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2 – 3 dager i uka	4 – 7 dager i uka
Spiller musikkinstrument	☐	☐	☐	☐	☐
Bruker datamaskin	☐	☐	☐	☐	☐
Hører på musikk	☐	☐	☐	☐	☐
Leser bøker, magasiner eller aviser	☐	☐	☐	☐	☐
Har venner på besøk	☐	☐	☐	☐	☐
Er hjemme uten å gjøre noe spesielt	☐	☐	☐	☐	☐
Gjør husarbeid eller annet arbeid hjemme	☐	☐	☐	☐	☐
Sitter med familien og snakker om ting	☐	☐	☐	☐	☐
Sammen med venner ute (gate, vei o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐
Er på besøk hos venner	☐	☐	☐	☐	☐
Spiser ”ute” med venner (kafe o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐
Drar til sentrum for å kikke i butikker	☐	☐	☐	☐	☐
Går på kino, konserter o.l.	☐	☐	☐	☐	☐
Drar for å danse (f.eks diskotek)	☐	☐	☐	☐	☐

5. Hvor ofte deltar du i følgende organiserte aktiviteter? *Sett bare et x for hver linje.*

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2 – 3 dager i uka	4 – 7 dager i uka
Norsk folkehjelp, Røde Kors og lignende	☐	☐	☐	☐	☐
Speider	☐	☐	☐	☐	☐
Kristelig gruppe	☐	☐	☐	☐	☐
Aerobic eller dansegruppe	☐	☐	☐	☐	☐
Musikk, kunst , teater eller dramagruppe	☐	☐	☐	☐	☐
Skole-/Musikkkorps	☐	☐	☐	☐	☐
Fritidsklubb	☐	☐	☐	☐	☐
Politisk parti	☐	☐	☐	☐	☐
Miljøorganisasjon	☐	☐	☐	☐	☐
Idrettslag	☐	☐	☐	☐	☐
Annen klubb/org	☐	☐	☐	☐	☐

OM HVOR DU BOR

6. Her er noe unge mennesker har sagt om sitt hjemsted. Hvor enig er du for ditt hjemsted?
Sett bare et x for hver linje.

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Det er ikke trygt å gå ut om kvelden	☐	☐	☐	☐
Det er ikke nok å gjøre for unge mennesker	☐	☐	☐	☐
Folk sladrer om alt mulig	☐	☐	☐	☐
Politiet er strenge ovenfor unge mennesker	☐	☐	☐	☐
Unge mennesker drikker for mye	☐	☐	☐	☐
Det er for få møtesteder for unge mennesker	☐	☐	☐	☐
Ungdomsgjenger er et problem her	☐	☐	☐	☐
Det er for lite frihet til å være slik en ønsker	☐	☐	☐	☐
Unge mennesker bruker narkotika	☐	☐	☐	☐
Dårlig tilbud i butikkene	☐	☐	☐	☐
Mobbing og angrep på unge mennesker	☐	☐	☐	☐
Mangler transport for å komme dit du ønsker	☐	☐	☐	☐
Det er et fint sted for barn å vokse opp	☐	☐	☐	☐
Det er ingen ting å gjøre her for unge mennesker	☐	☐	☐	☐
Det vil bli vanskelig å finne en passende jobb her	☐	☐	☐	☐
Det er et fint sted å bo for unge mennesker som meg	☐	☐	☐	☐
Framtiden ser bra ut for unge mennesker som bor her	☐	☐	☐	☐
Det er vanskelig å være seg selv her	☐	☐	☐	☐
Jeg ønsker å bo i dette området i framtiden	☐	☐	☐	☐
Jeg ønsker å flytte bort for noen år, for så å flytte tilbake	☐	☐	☐	☐
Jeg ønsker å flytte herfra, og aldri flytte tilbake	☐	☐	☐	☐

OM Å VÆRE UNGDOM

7. Dette har unge mennesker sagt om hva som kreves for å være populær. Hvor enig er du? *Et x for hver linje.*

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Være lik vennene i klær, språk,...	☐	☐	☐	☐
Være vennlig, hjelpsom, gå overens med andre	☐	☐	☐	☐
Være pen/ tiltrekkende/ søt	☐	☐	☐	☐
Være seg selv, være individuell	☐	☐	☐	☐
Være pålitelig, ærlig	☐	☐	☐	☐
Ha god fysikk/kroppbygning/kroppsf figur	☐	☐	☐	☐
Være moteriktig	☐	☐	☐	☐
Ha sans for humor, være glad og fornøyd	☐	☐	☐	☐

8. Dette har unge mennesker sagt om skolen. Hvor enig er du? *Et x for hver linje.*

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Jeg lærer interessante og nyttige ting på skolen	☐	☐	☐	☐
Jeg blir lei av lærere som forteller hva jeg skal gjøre	☐	☐	☐	☐
Jeg trives på skolen	☐	☐	☐	☐
Jeg jobber hardt på skolen	☐	☐	☐	☐
Lærerne er interesserte og hjelpsomme	☐	☐	☐	☐
Jeg har blitt plaget/mobbet av andre elever på skolen	☐	☐	☐	☐
Jeg synes skolearbeidet er lett	☐	☐	☐	☐
Jeg er glad når jeg kan være borte fra skolen	☐	☐	☐	☐

9. Dette har unge mennesker sagt om framtiden. Hvor enig er du? *Et x for hver linje*

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Begynne å jobbe så fort jeg kan	☐	☐	☐	☐
Være i god form, trene regelmessig	☐	☐	☐	☐
Ta vare på miljøet, landsbygda	☐	☐	☐	☐
Være pen (utseende, klær, ...)	☐	☐	☐	☐
Ha venner å være sammen med	☐	☐	☐	☐
Ha det gøy mens jeg er ung	☐	☐	☐	☐
Tjene penger	☐	☐	☐	☐
Hjelpe til med å forbedre ting på det stedet hvor jeg bor	☐	☐	☐	☐
Jeg vil studere når jeg er ferdig med videregående skole	☐	☐	☐	☐
Jeg vil begynne å jobbe så fort som mulig	☐	☐	☐	☐

 OM FYSISK AKTIVITET OG IDRETT

10. Hvor mange dager i uka er du så aktiv at du blir andpusten eller svett? *Sett bare et x.*

Aldri Sjelden Omtrent en dag 2 - 3 dager 4 - 7 dager

11. Når du tenker på de fire siste ukene, hvor ofte deltok du i idrett/sport eller fysisk aktivitet hardt nok til at du pustet fort, svettet eller at hjertet banket fort i 20 minutter? *Sett bare et x.*

Aldri Mindre enn en dag i uken Omtrent en dag i uken To eller tre dager i uken De fleste dager i uken

12. Hvor ofte trener du på følgende måter (i sesongen)? Sett et kryss for hver linje.

	Aldri	Sjelden	Omtrent en dag i uka	2 - 3 dager i uka	4 - 7 dager i uka
Trener/konkurrerer i idrettslag	☐	☐	☐	☐	☐
Trener utenom idrettslag	☐	☐	☐	☐	☐
Trener i treningsstudio	☐	☐	☐	☐	☐
Dansetrening	☐	☐	☐	☐	☐
Går på ski (langrenn)	☐	☐	☐	☐	☐
Sykler	☐	☐	☐	☐	☐
Jogger	☐	☐	☐	☐	☐
Fotturer	☐	☐	☐	☐	☐
Trener på andre måter	☐	☐	☐	☐	☐

13. Dette har noen unge mennesker sagt om fysisk aktivitet og trening. Hvor enig er du? *Et x for hver linje.*

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Jeg er i svært god form	☐	☐	☐	☐
Jeg trener ikke	☐	☐	☐	☐
Jeg trener for å holde meg i god form	☐	☐	☐	☐
Jeg trener fordi utseendet er viktig for meg	☐	☐	☐	☐
Jeg trener for å være sammen med venner	☐	☐	☐	☐
Jeg trener for å bli flink i idrett	☐	☐	☐	☐
Jeg trener når jeg ikke har annet å gjøre	☐	☐	☐	☐
Jeg er i dårlig form	☐	☐	☐	☐
De fleste vennene mine driver med idrett	☐	☐	☐	☐

14. Driver du, har du sluttet eller har du aldri drevet med noen av disse idrettene (i idrettslag).

Et x for hver linje

	Har aldri drevet	Har sluttet	Deltar
Håndball	☐	☐	☐
Fotball	☐	☐	☐
Ski (langrenn/alpint)	☐	☐	☐
Annet; hvilken: _____	☐	☐	☐
Annet; hvilken: _____	☐	☐	☐

15. Konkurrerer du i den idrettsgrenen du er flinkest i. *Kun et x*

Nei	Lokale konkurranser	Konkurranser andre steder i Trøndelag	Nasjonale konkurranser
☐	☐	☐	☐

16. Her er noe unge mennesker har sagt om hvorfor de deltar i idrett. Hvor enig er du? *Et x for hver linje.*

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Jeg er en flink idrettsutøver	☐	☐	☐	☐
Det er et godt miljø	☐	☐	☐	☐
Mine venner deltar	☐	☐	☐	☐
Jeg liker idretten	☐	☐	☐	☐
Jeg kommer i god form	☐	☐	☐	☐

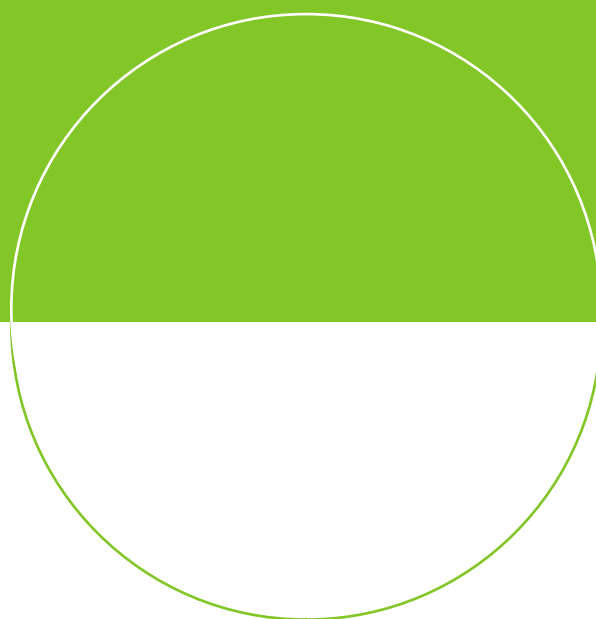
OM Å SLUTTE MED IDRETT

17. Mange unge slutter med idrett. Hvor viktig tror du disse grunnene er til at de sluttet. *Et x for hver linje.*

	Svært viktig	Viktig	Lite viktig	Ikke viktig
Trening og konkurranser tar for mye tid	☐	☐	☐	☐
De er ikke flinke nok	☐	☐	☐	☐
Trenerne bestemmer for mye	☐	☐	☐	☐
Vennene deres driver ikke med idrett	☐	☐	☐	☐
Miljøet er for dårlig	☐	☐	☐	☐
Får ikke nok oppmerksomhet fra trener	☐	☐	☐	☐

18. Hvis du har sluttet med idrett. Hvor viktig er disse grunnene til at du sluttet. *Et x for hver linje*

	Svært viktig	Viktig	Lite viktig	Ikke viktig
Trening og konkurranser tok for mye tid	☐	☐	☐	☐
Jeg var ikke flinke nok	☐	☐	☐	☐
Trenerne bestemte for mye	☐	☐	☐	☐
Vennene mine drev ikke med idrett	☐	☐	☐	☐
Miljøet var for dårlig	☐	☐	☐	☐
Fikk ikke nok oppmerksomhet fra trener	☐	☐	☐	☐

978-82-7570-264-5 (trykk)
978-82-7570-265-2 (web)

 NTNU

Samfunnsforskning AS
Senter for idrettsforskning

LITT FORSKJELLIG

19. Kryss av for hvordan du trives. Sett bare et x for hver linje.

	Svært godt	Godt	Middels	Dårlig	Svært dårlig
På trening	☐	☐	☐	☐	☐
I idrettskonkurranser	☐	☐	☐	☐	☐
Hjemme	☐	☐	☐	☐	☐
I teoretiske timer på skolen	☐	☐	☐	☐	☐
I kroppsøvingstimene på skolen	☐	☐	☐	☐	☐
I friminuttene på skolen	☐	☐	☐	☐	☐
En vanlig dag	☐	☐	☐	☐	☐

20. Hvor ofte gjør du følgende? Sett ett kryss for hver linje

	Aldri	Sjelden	1 dag i uka	2-4 dager i uka	5-7 dager i uka
Røyker	☐	☐	☐	☐	☐
Snuser	☐	☐	☐	☐	☐
Drikker alkohol	☐	☐	☐	☐	☐
Spiser frokost	☐	☐	☐	☐	☐
Spiser skolemåltid	☐	☐	☐	☐	☐
Spiser middag	☐	☐	☐	☐	☐

21. Nedenfor er det satt opp ulike påstander. Er du enig eller uenig i påstandene? Et x for hver linje.

	Svært enig	Enig	Uenig	Svært uenig
Fritidstilbudet er viktig for hvor godt du trives i kommunen	☐	☐	☐	☐
Organiserte aktiviteter er bedre enn å finne på ting sjøl	☐	☐	☐	☐
Voksne blander seg for mye opp i hva ungdom gjør	☐	☐	☐	☐
De unge bør bestemme mer i din kommune	☐	☐	☐	☐
Mange av mine venner drikker alkohol	☐	☐	☐	☐
Jeg har følt press om å drikke alkohol	☐	☐	☐	☐
Det blir stilt for store krav til de unge	☐	☐	☐	☐
Jeg er frivillig til å flytte for å få et bedre fritidstilbud	☐	☐	☐	☐
Voksne bestemmer for mye i idretten	☐	☐	☐	☐
Vennskap med andre er viktigere enn å vinne	☐	☐	☐	☐
De unge burde bestemme mer i idretten	☐	☐	☐	☐
Fysisk aktivitet er viktig for min helse som voksen	☐	☐	☐	☐
Jeg trives bedre på fritida nå, enn hva jeg gjorde i fjor	☐	☐	☐	☐
Jeg er flink i idrett	☐	☐	☐	☐
Jeg er en flink elev	☐	☐	☐	☐
Jeg er fornøyd med meg selv	☐	☐	☐	☐